

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE

Iránymutatás az uniós költségvetés védelmét szolgáló általános feltételrendszerről szóló (EU, Euratom) 2020/2092 rendelet alkalmazásáról

(2022/C 123/02)

1. Bevezetés

1. Az Európai Unió a jogállamiság elvén alapul ⁽¹⁾. A jogállamiság tiszteletben tartása az Európai Unióról szóló szerződés (a továbbiakban: EUSZ) 2. cikkében, valamint az EUSZ és az Európai Unió Alapjogi Chartájának preambulumban foglaltak szerint az Unió alapját képező, a tagállamok közös értékei közé tartozik.
2. Az uniós költségvetés az egyik fő eszköz a szolidaritás (az EUSZ 2. cikke) kifejezésére, amely az uniós jog egyik alapelve, a tagállamok közötti kölcsönös bizalmon alapul, melynek értelmében a tagállamok felelősségteljesen használják fel az uniós költségvetésből származó közös forrásokat. Ez a kölcsönös bizalom ugyanakkor minden egyes tagállam az iránti elkötelezettségén alapul, hogy tiszteletben tartja az uniós jog alapján rá háruló kötelezettségeket, és folyamatosan tiszteletben tartja az EUSZ 2. cikkében foglalt értékeket, amelyek között a jogállamiság értéke is szerepel. Az EUSZ 2. cikkben foglalt értékek tagállam általi tiszteletben tartása a Szerződések e tagállamra való alkalmazásából eredő valamennyi jog gyakorlásának feltételét képezi ⁽²⁾.
3. Az uniós költségvetés védelmét szolgáló általános feltételrendszerről szóló rendelet ⁽³⁾ (a továbbiakban: az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet) célja az uniós költségvetés védelme a jogállamiság elveinek olyan megsértésével szemben, amely kellően közvetlenül érinti a hatékony és eredményes pénzgazdálkodást vagy az Unió pénzügyi érdekeinek védelmét, vagy ennek a kockázata komolyan fennáll. Az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet egy adott többéves pénzügyi keret határain túl is alkalmazandó állandó eszköz ⁽⁴⁾.
4. Ezen iránymutatás célja, hogy kifejtse az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet öt aspektusát, amelyek: i. az intézkedések elfogadásának feltételei; ii. az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet és más eszközök közötti kapcsolat; iii. a Tanács elé terjesztendő intézkedésvaslatok arányossága; iv. az eljárás és az értékelési folyamat; és v. a végső címzettek vagy kedvezményezettek jogainak védelme.
5. Ez az iránymutatás jogilag nem kötelező erejű, és nem keletkeztet vagy nem módosít semmilyen jogot vagy kötelezettséget az EUSZ-ben és az Európai Unió működéséről szóló szerződésben (a továbbiakban: EUMSZ), a költségvetési rendeletben ⁽⁵⁾, az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendeletben, az OLAF-rendeletben ⁽⁶⁾, az Európai Ügyészségről szóló rendeletben ⁽⁷⁾ vagy a Bíróság és a Törvényszék (a továbbiakban: az Európai Unió Bírósága ⁽⁸⁾) által értelmezett más vonatkozó uniós jogi aktusokban meghatározottakhoz képest.

⁽¹⁾ Lásd: a Bíróság 1986. április 23-i ítélete, Les Verts kontra Parlament, C-294/83, ECLI:EU:C:1986:166, 23. pont. Lásd még: a Bíróság 2021. április 20-i ítélete Repubblica kontra Il-Prim Ministru, C-896/19, ECLI:EU:C:2021:311, 61–65. pont.

⁽²⁾ Lásd: a Bíróság 2022. február 16-i ítélete, Magyarország kontra Parlament és Tanács, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, 126. és 129. pont.

⁽³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU, Euratom) 2020/2092 rendelete (2020. december 16.) az uniós költségvetés védelmét szolgáló általános feltételrendszerről (HL L 433. I., 2020.12.22., 1. o.).

⁽⁴⁾ Lásd: a Bíróság 2022. február 16-i ítélete, Lengyelország kontra Parlament és Tanács, C-157/21, ECLI:EU:C:2022:98, 188. pont.

⁽⁵⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU, Euratom) 2018/1046 rendelete (2018. július 18.) az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról (HL L 193., 2018.7.30., 1. o.).

⁽⁶⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 883/2013/EU, Euratom rendelete (2013. szeptember 11.) az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) által lefolytatott vizsgálatokról (HL L 248., 2013.9.18., 1. o.).

⁽⁷⁾ A Tanács (EU) 2017/1939 rendelete (2017. október 12.) az Európai Ügyészség létrehozására vonatkozó megerősített együttműködés bevezetéséről (HL L 283., 2017.10.31., 1. o.).

⁽⁸⁾ Lásd: az EUSZ 19. cikkének (1) bekezdése.

2. Az intézkedések elfogadásának feltételei

6. Az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet célja az uniós költségvetés védelme a jogállamiság elveinek valamely tagállamban történő megsértése esetén. Az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet számos feltételt határoz meg, amelyeknek teljesülniük kell az általa létrehozott eljárás megindításához.
7. Az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet 4. cikkének (1) bekezdése értelmében „[m] elegendő intézkedéseket kell hozni abban az esetben, ha a 6. cikkkel összhangban megállapítást nyer, hogy a jogállamiság elveinek valamely tagállamban történő megsértése kellően közvetlenül érinti az uniós költségvetéssel való hatékony és eredményes pénzgazdálkodást vagy az Unió pénzügyi érdekeinek védelmét, vagy ennek a kockázata komolyan fennáll”. A 4. cikk (2) bekezdése értelmében a jogállamiság elveinek megsértése az említett cikkben szereplő egy vagy több helyzetet érint. Ebben az esetben a releváns elvek megsértése az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet hatálya alá tartozik.
8. A Bizottság megindítja az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet 6. cikkében meghatározott eljárást, amennyiben megállapítja, hogy a 4. cikkben meghatározott feltételek teljesülnek. A Bíróság úgy ítélte meg, hogy ezek a feltételek csak akkor teljesülnek, ha a Bizottság megállapítja, hogy alapos okkal feltételezhető, hogy i. az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet 2. cikkének a) pontjában említett jogállamisági elvek legalább egyikét megsértették egy tagállamban, ii. az említett elvek megsértése legalább egy olyan helyzetet érint, amely egy tagállami hatóságnak tulajdonítható, vagy az említett hatóság legalább egy, az említett rendelet 4. cikkének (2) bekezdésében említett magatartását érinti, amennyiben ez a helyzet vagy magatartás releváns az uniós költségvetés hatékony és eredményes pénzgazdálkodása vagy az Unió pénzügyi érdekeinek védelme szempontjából, iii. az említett elvek megsértése kellően közvetlenül érinti a hatékony és eredményes pénzgazdálkodást vagy az említett pénzügyi érdekeket vagy ennek a kockázata komolyan fennáll, és ha a releváns elvek megsértése és az ilyen érintettség, illetve annak komoly kockázata között tényleges (*) és valódi kapcsolat van (¹⁰). Amennyiben a 4. cikkben foglalt feltételek teljesülnek, a Bizottság megindítja az eljárást, kivéve, ha úgy ítéli meg, hogy az uniós jogszabályokban meghatározott egyéb eljárások az uniós költségvetés hatékonyabb védelmét tennék lehetővé. Ez az eljárás biztosítja az érintett tagállam eljárási jogainak védelmét.
9. Az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet szerinti esetek értékelésekor a Bizottság átfogó, proaktív, kockázatalapú és célzott megközelítést fog alkalmazni, amelynek célja a rendelet hatékony alkalmazásának biztosítása, és ezáltal az uniós költségvetés és az Unió pénzügyi érdekeinek védelme.

2.1. A jogállamiság elvei megsértésének releváns esetei

10. A Bíróság egyértelművé tette, hogy az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet 2. cikkének a) pontja „... leszögezi, hogy a jogállamiságnak a megtámadott rendelet alkalmazása szempontjából meghatározott fogalmát az EUSZ 2. cikkben rögzített egyéb uniós értékekre és elvekre figyelemmel kell értelmezni”. Ebből következően ezeknek az értékeknek és elveknek a tiszteletben tartása, amennyiben azok a „jogállamiság” EUSZ 2. cikkben foglalt értékének fogalom meghatározásához tartoznak, vagy – amint az az EUSZ 2. cikk második mondatában szerepel – szorosan kapcsolódnak a jogállamiságot tiszteletben tartó társadalomhoz, megkövetelhető az olyan horizontális feltételeljeségi mechanizmus keretében, mint amelyet a megtámadott rendelettel vezettek be. (¹¹)”
11. Az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet 2. cikkének a) pontja csupán meghatároz – kizárólag a rendelet alkalmazásában – több olyan elvet, amelyet ez a fogalom magában foglal, és amely a rendelet céljára – vagyis az uniós költségvetés védelmének biztosítására – tekintettel leginkább releváns (¹²). E rendelkezésnek nem célja a jogállamiság fogalmának kimerítő meghatározása.
12. Ami az alapvető jogokat illeti, a Bíróság pontosította, hogy azok védelmét „ez a rendelkezés csupán példaként említi a hatékony bírói jogvédelem elvéhez kapcsolódó követelményekre”. Ezzel szemben a megkülönböztetés tilalmának elve a jogállamiság önálló meghatározásának részét képezi: „meg kell állapítani, hogy az a tagállam, amelynek társadalmát a megkülönböztetés jellemzi, nem tekinthető a jogállamiság mint ilyen közös érték tiszteletben tartását biztosító tagállamnak” (¹³).

(*) Lásd: a Bíróság 2022. február 16-i ítélete, Magyarország kontra Parlament és Tanács, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, 165. pont.

(¹⁰) Lásd: a Bíróság 2022. február 16-i ítélete, Lengyelország kontra Parlament és Tanács, C-157/21, ECLI:EU:C:2022:98, 288. pont.

(¹¹) Lásd: a Bíróság 2022. február 16-i ítélete, Lengyelország kontra Parlament és Tanács, C-157/21, ECLI:EU:C:2022:98, 154. pont.

(¹²) Lásd: a Bíróság 2022. február 16-i ítélete, Magyarország kontra Parlament és Tanács, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, 227. pont.

(¹³) Lásd: a Bíróság 2022. február 16-i ítélete, Magyarország kontra Parlament és Tanács, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, 229. pont és a Bíróság 2022. február 16-i ítélete, Lengyelország kontra Parlament és Tanács, C-157/21, ECLI:EU:C:2022:98, 324. pont.

13. Az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet (15) preambulumbekzdése a jogállamiság elvei megsértésének „egyedi eseteit” említi, továbbá az olyan eseteit is, „amelyek széles körben jellemzőek, illetve amelyek a hatóságok ismétlődően előforduló gyakorlatának vagy mulasztásának, vagy az ilyen hatóságok által elfogadott általános intézkedéseknek tudhatók be.” Az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet a jogállamiság elveinek egyedi és rendszerszintű megsértésére egyaránt alkalmazandó annyiban, amennyiben azok az uniós költségvetés hatékony és eredményes pénzgazdálkodása vagy az Unió pénzügyi érdekeinek védelme szempontjából relevánsak. Ennek megfelelően a Bizottság a hatóságok intézkedéseit vagy mulasztásait egyaránt értékelheti.
14. Az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet 3. cikkének célja, hogy megkönnyítse a rendelet alkalmazását azáltal, hogy felsorolja azokat a helyzeteket, amelyek a jogállamiság elveinek megsértésére engedhetnek következtetni⁽¹⁴⁾. Mivel ez a lista csupán tájékoztató jellegű, a rendelet 4. cikke (1) bekezdésének hatálya alá tartozó egyéb hatósági intézkedések, gyakorlatok vagy mulasztások, illetve egyéb jogi helyzetek is relevánsak lehetnek az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet értelmében.
15. A Bíróság megállapította, hogy „egyértelmű kapcsolat áll fenn a jogállamiság értékének tiszteletben tartása és az uniós költségvetésnek a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elvével összhangban történő hatékony végrehajtása, valamint az Unió pénzügyi érdekeinek védelme között”⁽¹⁵⁾. A Bíróság hozzátette, hogy „a hatékony és eredményes pénzgazdálkodást és az uniós pénzügyi érdekeket ugyanis súlyosan veszélyeztetheti a jogállamiság elveinek valamely tagállamban történő megsértése, mivel többek között azzal a következménnyel járhat, hogy megszűnik a biztosíték arra, hogy az uniós költségvetésből fedezett kiadások megfelelnek az uniós jog által előírt valamennyi finanszírozási feltételnek [...]”⁽¹⁶⁾.
16. A Bíróság megállapította, hogy e finanszírozási feltételek és az Unió által a kiadások finanszírozása során követett célok tiszteletben tartása „nem garantálható teljes mértékben az uniós jog betartásának biztosítására irányuló, hatékony bírósági felülvizsgálat hiányában; pedig az ilyen, akár tagállami, akár uniós szinten, független bíróságok által gyakorolt felülvizsgálat a jogállamiság szerves részét képezi”⁽¹⁷⁾. Ez nem érinti az uniós költségvetéssel való kellően közvetlen kapcsolat követelményét.
17. A jogállamiság elveinek megsértése az érintett hatóságoknál tapasztalt vagy azoknak betudható egy vagy több helyzetet vagy magatartást érint, amennyiben azok relevánsak az uniós költségvetéssel való hatékony és eredményes pénzgazdálkodás vagy az Unió pénzügyi érdekeinek védelme szempontjából⁽¹⁸⁾.
18. A Bíróság megállapította, hogy ez a relevancia vélelmezhető az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet 4. cikke (2) bekezdésének a) és b) pontjában említett, az uniós költségvetést végrehajtó, valamint a pénzügyi kontrollt, monitoringot és ellenőrzést végző hatóságok tevékenységét illetően⁽¹⁹⁾.
19. Ami a nyomozó és a vádhatóságokat illeti, ezek megfelelő működésére a c) pont csak annyiban utal, amennyiben az az uniós jognak az uniós költségvetés végrehajtását vagy az Unió pénzügyi érdekeinek védelmét érintő megsértését érinti. Ugyanez vonatkozik az uniós jog megsértésének az e) pontban említett, a nemzeti bíróságok vagy a közigazgatási hatóságok által történő megelőzésére és szankcionálására. A d) pontban említett bírósági felülvizsgálat pedig csak annyiban érintett, amennyiben az az a)–c) pontban említett hatóságok magatartására vonatkozik. A jogosulatlanul kifizetett összegek f) pontban előírt visszafizettetése csak az uniós költségvetésből származó forrásokra vonatkozik, és ugyanez a helyzet az OLAF-fal és az Európai Ügyészséggel folytatott együttműködés g) pontban foglalt esetében is. Végül a h) pont kifejezetten a hatóságoknál tapasztalt bármely egyéb, az uniós költségvetéssel való hatékony és eredményes pénzgazdálkodás vagy az Unió pénzügyi érdekeinek védelme szempontjából releváns helyzetre vagy magatartásra vonatkozik⁽²⁰⁾.

⁽¹⁴⁾ A jogállamiság elvei megsértésének tájékoztató jellegű listáját az iránymutatás I. melléklete is tartalmazza.

⁽¹⁵⁾ Lásd: a Bíróság 2022. február 16-i ítélete, Magyarország kontra Parlament és Tanács, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, 130. pont és a Bíróság 2022. február 16-i ítélete, Lengyelország kontra Parlament és Tanács, C-157/21, ECLI:EU:C:2022:98, 148. pont.

⁽¹⁶⁾ Lásd: a Bíróság 2022. február 16-i ítélete, Magyarország kontra Parlament és Tanács, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, 131. pont és a Bíróság 2022. február 16-i ítélete, Lengyelország kontra Parlament és Tanács, C-157/21, ECLI:EU:C:2022:98, 149. pont.

⁽¹⁷⁾ Lásd: a Bíróság 2022. február 16-i ítélete, Magyarország kontra Parlament és Tanács, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, 132. pont és a Bíróság 2022. február 16-i ítélete, Lengyelország kontra Parlament és Tanács, C-157/21, ECLI:EU:C:2022:98, 150. pont.

⁽¹⁸⁾ E konkrét helyzetek tájékoztató jellegű felsorolását az iránymutatás I. melléklete is tartalmazza.

⁽¹⁹⁾ Lásd: a Bíróság 2022. február 16-i ítélete, Magyarország kontra Parlament és Tanács, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, 143. pont.

⁽²⁰⁾ Lásd: a Bíróság 2022. február 16-i ítélete, Magyarország kontra Parlament és Tanács, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, 143. pont.

20. Ennek az értelmezésnek az a következménye, hogy azon nemzeti hatóságok tekintetében, amelyek tevékenysége általános, és nem korlátozódik az uniós költségvetés végrehajtására vagy védelmére, e hatóságoknak a jogállamiság elveit sértő magatartása vagy helyzete csak annyiban tartozik a rendelet hatálya alá, amennyiben az az uniós költségvetéssel való hatékony és eredményes pénzgazdálkodás vagy az Unió pénzügyi érdekeinek védelme szempontjából releváns.
21. A Bizottság megjegyzi, hogy a hatóságoknál tapasztalt ilyen konkrét helyzetek vagy magatartások közül az Európai Ügyészséggel és az OLAF-fal folytatott nem hatékony vagy nem kellő időben történő együttműködés az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet szerint alapot szolgáltat a fellépésre ⁽²¹⁾. Ami az Európai Ügyészséget illeti ⁽²²⁾, az ilyen együttműködés hatálya magában foglalja az Európai Ügyészségben részt vevő tagállamok illetékes nemzeti hatóságainak azon kötelezettségét, hogy aktívan segítsék és támogassák az Európai Ügyészség nyomozásait és az általa folytatott büntetőeljárásokat ⁽²³⁾. Az OLAF tekintetében az ilyen együttműködés hatálya kiterjed az OLAF azon jogára ⁽²⁴⁾, hogy helyszíni ellenőrzéseket és vizsgálatokat végezzen és megkapja a szükséges segítséget azok hatékony elvégzéséhez, valamint hogy hozzáférjen a releváns információkhoz, adatokhoz és dokumentumokhoz annak eldöntéséhez, hogy vizsgálatot indít-e vagy sem, vagy hogy hatékonyan és indokolatlan késedelem nélkül lefolytassa a vizsgálatokat. Kiterjed továbbá az érintett tagállam kapcsolódó kötelezettségeire, többek között a következőkre ⁽²⁵⁾: i. az OLAF tájékoztatása ⁽²⁶⁾, ii. az OLAF-nak nyújtott segítség az ilyen vizsgálat hatékony lefolytatásához ⁽²⁷⁾, iii. a megfelelő óvintézkedések, különösen a vonatkozó bizonyítékok megóvását szolgáló intézkedések meghozatala, ⁽²⁸⁾ iv. megfelelő intézkedések megtétele az OLAF által szolgáltatott információk alapján, mielőtt az OLAF döntést hoz arról, hogy vizsgálatot indít-e vagy sem ⁽²⁹⁾, és v. az OLAF-jelentések és -ajánlások megfelelő és kellő időben történő nyomon követésének biztosítása a vizsgálatok befejezését követően, és jelentéstétel az OLAF felé a megtett intézkedésekről ⁽³⁰⁾.
22. Az Unió pénzügyi érdekeinek hatékony védelméhez valóban elengedhetetlen, hogy az érintett tagállam eleget tegyen ezeknek a kötelezettségeknek. A Bizottság ezért nyomon fogja követni az OLAF-fal való hatékony és kellő időben történő együttműködést az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet 3. cikkében meghatározott elvek tekintetében. Ez különösen fontos azon tagállamok esetében, amelyek nem vesznek részt az Európai Ügyészséggel kapcsolatos megerősített együttműködésben, mivel ezekben a tagállamokban az OLAF rendelkezik hatáskörrel az Unió pénzügyi érdekeit sértő csalásra, korrupcióra vagy bármely más jogellenes tevékenységre vonatkozó állítások kivizsgálására. Ezenkívül az OLAF-ajánlások nyomon követésének szisztematikus elmaradása a hatóságok olyan magatartását eredményezheti, amely érintett lehet az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet jogállamisági elveinek megsértésében.
23. A 4. cikk (2) bekezdésének h) pontja továbbá kifejezetten a hatóságoknál tapasztalt bármely egyéb, az uniós költségvetéssel való hatékony és eredményes pénzgazdálkodás vagy az Unió pénzügyi érdekeinek védelme szempontjából releváns helyzetre vagy magatartásra vonatkozik. A Bíróság azt is kimondta, hogy a 4. cikk (2) bekezdésének h) pontját a 4. cikk (1) bekezdésével összefüggésben kell értelmezni, amely „a rendelettel bevezetett horizontális feltételességi mechanizmus központi elemét képezi” ⁽³¹⁾. A Bíróság azt is megállapította, hogy az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet 4. cikkének (2) bekezdése, különösen annak h) pontja nem vonja maga után azt a következményt, hogy a megtámadott rendelet által létrehozott feltételességi mechanizmus alkalmazási körébe tartozó helyzetek felsorolása nem kimerítő jellegű, vagy nem kellően pontos ahhoz, hogy a mechanizmus részét képezhesse ⁽³²⁾.
24. Egy lehetséges példa: a hatóságoknál tapasztalható, az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet 4. cikke (2) bekezdésének h) pontja értelmében vett helyzet vagy magatartás (vagy mulasztás) magában foglalhatja az ingatlan-nyilvántartásért és a mezőgazdasági földterületek bérleti és/vagy tulajdonjogának ehhez kapcsolódó ellenőrzéséért felelős hatóságok megfelelő működését (beleértve adott esetben bűnüldözési intézkedéseket is), amennyiben az ilyen bérleti és/vagy tulajdonjog az Unió közös agrárpolitikája szerinti támogatásokban való részesülés szempontjából releváns.

⁽²¹⁾ Lásd az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet 4. cikke (2) bekezdésének g) pontját.

⁽²²⁾ Lásd a fent hivatkozott (EU) 2017/1939 tanácsi rendelet vonatkozó rendelkezéseit.

⁽²³⁾ Ez nem érinti a részt nem vevő tagállamok azon kötelezettségét, hogy az alkalmazandó uniós szabályok szerint működjenek együtt az Európai Ügyészséggel, amikor az a részt vevő tagállamokban gyakorolja hatásköreit, és ilyen együttműködést igényel.

⁽²⁴⁾ A fent hivatkozott 883/2013/EU, Euratom rendelet rendelkezéseivel összhangban.

⁽²⁵⁾ Ezeket a kötelezettségeket a 883/2013/EU, Euratom rendelet írja elő. Az ebben az iránymutatásban szereplő felsorolás nem kimerítő jellegű.

⁽²⁶⁾ A 883/2013/EU, Euratom rendelet 8. cikke.

⁽²⁷⁾ A 883/2013/EU, Euratom rendelet 3. cikke.

⁽²⁸⁾ A 883/2013/EU, Euratom rendelet 7. cikkének (7) bekezdése.

⁽²⁹⁾ A 883/2013/EU, Euratom rendelet 5. cikkének (5) bekezdése.

⁽³⁰⁾ A 883/2013/EU, Euratom rendelet 11. cikkének (3) és (5) bekezdése.

⁽³¹⁾ Lásd: a Bíróság 2022. február 16-i ítélete, Magyarország kontra Parlament és Tanács, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, 294. pont.

⁽³²⁾ Lásd: a Bíróság 2022. február 16-i ítélete, Magyarország kontra Parlament és Tanács, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, 301. pont és Lengyelország kontra Parlament és Tanács, C-157/21, ECLI:EU:C:2022:98, 173. pont.

25. Érdemes emlékeztetni arra, hogy az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet valamennyi uniós alpra vonatkozik. E tekintetben a társjogalkotók azt is egyértelművé tették, hogy az (EU) 2021/241 rendelet ⁽³³⁾ (a továbbiakban: a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról szóló rendelet) 8. cikkével összhangban az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet akkor is alkalmazható, ha nem biztosított a helyreállítási és rezilienciaépítési terveiket végrehajtó hatóságok megfelelő működése. A Bíróság azt is tisztázta, hogy az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet a jogállamiság elveinek az Unió saját forrásainak beszedését érintő megsértésére is vonatkozhat ⁽³⁴⁾.
- 2.2. *Az uniós költségvetéssel való hatékony és eredményes pénzgazdálkodásra vagy az Unió pénzügyi érdekeinek védelmére gyakorolt hatások*
26. Az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet 4. cikkének (1) bekezdése értelmében ahhoz, hogy egy adott magatartás vagy helyzet az uniós költségvetés védelmét szolgáló általános feltételrendszerről szóló rendelet hatálya alá tartozzon, a Bizottságnak meg kell állapítania a jogállamiság elveinek megsértését és értékelnie kell, hogy a releváns elvek megsértése i. kellően közvetlenül ii. érinti az uniós költségvetéssel való hatékony és eredményes pénzgazdálkodást vagy az Unió pénzügyi érdekeinek védelmét, vagy ennek a kockázata komolyan fennáll. Ezt az értékelést eseti alapon kell elvégezni.
27. A fenti 24. pont első feltétele (lásd az i. pontot: „érinti”) megköveteli, hogy a jogállamiság elveinek megállapított megsértése érintse az uniós költségvetéssel való hatékony és eredményes pénzgazdálkodást vagy az Unió pénzügyi érdekeinek védelmét.
28. Ez az érintettség jelentheti egyrészt az uniós költségvetés olyan módon történő végrehajtását, amely nem felel meg az EUMSZ 317. cikkében és az uniós költségvetés végrehajtására elfogadott szabályokban foglalt hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elveinek. A költségvetési rendelet 2. cikkének 59. pontja a „hatékony és eredményes pénzgazdálkodást” úgy határozza meg, mint „a költségvetésnek a gazdaságosság, a hatékonyság és az eredményesség elvével összhangban való végrehajtása”. A költségvetési rendelet 33–36. cikke részletesebben meghatározza ezen elvek jelentését, alkalmazási körét és következményeit.
29. Másrészt ez az érintettség a jogállamiság elveinek olyan megsértése esetén is megállapítható, amely sérti az Unió EUMSZ 325. cikke és a vonatkozó másodlagos jog szerinti pénzügyi érdekeinek védelmét. A költségvetési rendelet 63. cikkének (2) bekezdése szerint ez magában foglal minden olyan jogalkotási, szabályozási és igazgatási intézkedést, amelynek célja többek között a költségvetés végrehajtása során előforduló szabálytalanságok és csalások megelőzése, felderítése és korrigálása. Az „Unió pénzügyi érdekeit” a 883/2013 rendelet 2. cikkének 1. pontja úgy határozza meg, hogy az kiterjed „az Európai Unió költségvetésének, az intézmények, szervek, hivatalok és ügynökségek költségvetésének, valamint az ezek által irányított és ellenőrzött költségvetéseknek a hatálya alá tartozó bevételekre, kiadásra és eszközökre”. Ezenkívül a Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint az „Unió pénzügyi érdekeinek” az EUMSZ 325. cikkének (1) bekezdése értelmében vett fogalma nemcsak az uniós költségvetés rendelkezésére bocsátott bevételeket foglalja magában, hanem az uniós költségvetés által fedezett kiadásokat is ⁽³⁵⁾.
30. Ezen túlmenően az uniós költségvetésre vagy az Unió pénzügyi érdekeire gyakorolt hatás mértékének meghatározásakor a Bizottság kellően figyelembe fogja venni az olyan kritériumokat, mint például a jogállamiság elvei azonosított megsértésének jellege, időtartama, súlyossága és hatóköre, amelyek a jogsértések jellemzőitől függően változhatnak lehetnek ⁽³⁶⁾. Emellett az érintett tagállam azon szándéka, hogy megszüntesse a jogállamiság elveinek megsértését, valamint a Bizottsággal az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet alapján folytatott együttműködésének mértéke is releváns lehet többek között a vonatkozó elvek megsértése által az uniós költségvetéssel való hatékony és eredményes pénzgazdálkodásra vagy az Unió pénzügyi érdekeire gyakorolt hatás, időtartam és hatókör mérése szempontjából ⁽³⁷⁾.

⁽³³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.).

⁽³⁴⁾ Lásd: a Bíróság 2022. február 16-i ítélete, Lengyelország kontra Parlament és Tanács, C-157/21, ECLI:EU:C:2022:98, 186. pont.

⁽³⁵⁾ Lásd: a Bíróság 2022. február 16-i ítélete, Magyarország kontra Parlament és Tanács, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, 265. pont és a Bíróság 2022. február 16-i ítélete, Lengyelország kontra Parlament és Tanács, C-157/21, ECLI:EU:C:2022:98, 297. pont.

⁽³⁶⁾ Lásd: a Bíróság 2022. február 16-i ítélete, Magyarország kontra Parlament és Tanács, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, 331. pont; és a Bíróság 2022. február 16-i ítélete, Lengyelország kontra Parlament és Tanács, C-157/21, ECLI:EU:C:2022:98, 361. pont.

⁽³⁷⁾ Lásd: a Bíróság 2022. február 16-i ítélete, Magyarország kontra Parlament és Tanács, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, 332. pont.

31. Azon helyzetek tekintetében, amelyekben a jogállamiság elveinek megsértése miatt „komolyan fennáll annak kockázata”, hogy a releváns elvek megsértése hatást gyakorol az uniós költségvetéssel való hatékony és eredményes pénzgazdálkodásra vagy az Unió pénzügyi érdekeire, a Bíróság megállapította, hogy „összeegyeztethetetlen lenne az uniós költségvetéssel való hatékony és eredményes pénzgazdálkodás követelményeivel és az Unió pénzügyi érdekeinek védelmével, ha a megfelelő intézkedések meghozatalát azokra az esetekre korlátoznák, amelyekben már bizonyítást nyert az uniós költségvetéssel való hatékony és eredményes pénzgazdálkodás vagy az Unió pénzügyi érdekeinek érintettsége. (...) Az említett korlátozás ennélfogva veszélyeztethetné a (...) rendelet célját”⁽³⁸⁾. A rendelet 4. cikkének (1) bekezdésében említett érintettség megelőzését „az uniós pénzügyi szabályozás állandó horizontális követelményének kell tekinteni”⁽³⁹⁾. „Komoly kockázat” állapítható meg azokban az esetekben, amikor a jogállamiság elvei megsértésének hatásai ugyan még nem bizonyítottak, de észszerűen előre láthatók, mivel nagy a valószínűsége annak, hogy bekövetkeznek⁽⁴⁰⁾. Következésképpen szemléltetni kell, hogy a kockázat bekövetkezésének valószínűsége nagy az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerrel szemben a rendelet 4. cikkének (2) bekezdésében említett helyzetek vagy hatósági magatartásformák tekintetében. Például, ha az uniós forrásokat közbeszerzés útján felhasználó, az Unió saját forrásainak beszedését, az uniós források pénzügyi ellenőrzését, nyomon követését és auditálását végző, vagy az uniós források vagy bevételek felhasználása során történt csalásra, korrupcióra vagy az uniós jog egyéb megsértésére vonatkozó állítások kivizsgálását végző nemzeti hatóságok bizonyos jogi aktusait nem vizsgálhatják felül hatékonyan teljes mértékben független bíróságok, ez az uniós forrásokat és az Unió pénzügyi érdekeit illetően komoly kockázattal járhat.
32. Végezetül nem elegendő, hogy a jogállamiság elveinek megsértése érintse az uniós költségvetéssel való hatékony és eredményes pénzgazdálkodást vagy az Unió pénzügyi érdekeinek védelmét, vagy ennek a kockázata komolyan fennálljon. Az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerrel szemben a rendelet 4. cikkének (1) bekezdése szerint a jogállamiság elveinek megsértése „kellően közvetlen módon” kell, hogy történjen (a fenti 24. pont szerinti első feltétel – lásd a ii. pontot).
33. E követelmény alapján kell megállapítani, hogy kellően közvetlen kapcsolat áll fenn a jogállamiság elveinek megsértése és annak az uniós költségvetéssel való hatékony és eredményes pénzgazdálkodásra vagy az Unió pénzügyi érdekeinek védelmére gyakorolt hatása, illetve ezek komoly kockázata között. A Bíróság úgy ítélte meg, hogy a „kellően közvetlenül” kifejezés megköveteli, hogy a jogállamiság elveinek megsértése és az uniós költségvetésre gyakorolt hatás vagy ennek kockázata közötti kapcsolat „tényleges” vagy „valódi” legyen⁽⁴¹⁾. Ez azt jelenti, hogy a rendelet szerinti eljárás nem indítható meg olyan helyzetek tekintetében, amikor a kapcsolat pusztán hipotetikus, túl bizonytalan vagy túl homályos.
3. **Az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerrel szemben a rendelet és az uniós jogszabályokban meghatározott egyéb eljárások közötti kapcsolat**
34. Az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerrel szemben a rendelet 6. cikkének (1) bekezdésébe foglaltak szerint, amennyiben a Bizottság megállapítja, hogy alapos oka van úgy megítélni, hogy az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerrel szemben a rendelet szerinti intézkedések elfogadásának feltételei teljesülnek, az eljárás megkezdése előtt megvizsgálja, hogy a megfelelő intézkedések szükségesek-e, azaz az uniós jogszabályokban foglalt más eljárások nem tennék-e lehetővé számára az uniós költségvetés hatékonyabb védelmét.
35. Az uniós pénzügyi jogszabályok és az alkalmazandó ágazatspecifikus szabályok már rendelkeznek az uniós költségvetés védelmét szolgáló egyéb eljárásokról.
36. A költségvetési rendelet például előírja korai felismerési és kizárási rendszer létrehozását, amely lehetővé teszi a Bizottság számára az Unió pénzügyi érdekeire kockázatot jelentő személyek vagy szervezetek korai felismerését⁽⁴²⁾, és a feltételek teljesülése esetén azoknak az uniós költségvetésből származó források felhasználásából való kizárását.

⁽³⁸⁾ Lásd: a Bíróság 2022. február 16-i ítélete, Magyarország kontra Parlament és Tanács, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, 262. pont.

⁽³⁹⁾ Lásd: a Bíróság 2022. február 16-i ítélete, Magyarország kontra Parlament és Tanács, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, 266. pont és a Bíróság 2022. február 16-i ítélete, Lengyelország kontra Parlament és Tanács, C-157/21, ECLI:EU:C:2022:98, 298. pont.

⁽⁴⁰⁾ Lásd: a Bíróság 2022. február 16-i ítélete, Magyarország kontra Parlament és Tanács, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, 262. pont.

⁽⁴¹⁾ Lásd: a Bíróság 2022. február 16-i ítélete, Lengyelország kontra Parlament és Tanács, C-157/21, ECLI:EU:C:2022:98, 288. pont.

⁽⁴²⁾ Lásd: a költségvetési rendelet 135. cikke.

37. Ezenfelül a Bizottság megszakíthatja vagy felfüggesztheti a kifizetéseket, és pénzügyi korrekciókat hajt végre a tagállamokkal szemben ⁽⁴³⁾, amennyiben azok nem felelnek meg az alkalmazandó jognak, és nem védik az Unió pénzügyi érdekeit, amikor megosztott irányítás keretében hajtják végre az uniós költségvetést ⁽⁴⁴⁾.
38. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról szóló rendelet és az annak alapján aláírt finanszírozási és hitelmegállapodások értelmében az Unió pénzügyi érdekeit érintő és a tagállam által nem korrigált csalás, korrupció és összeférhetetlenség esetén a Bizottság jogosult arányosan csökkenteni az eszközből nyújtott támogatást és visszafizettetni az Unió költségvetését illető bármely összeget. Emellett számos helyreállítási és rezilienciaépítési terv tartalmaz olyan, a jogállamisági problémákhoz közvetlenül kapcsolódó intézkedéseket, amelyek kielégítő teljesítése szükséges a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében biztosított források folyósításához.
39. Mindazonáltal előfordulhat, hogy nem minden esetben indíthatók el ezek az eljárások a jogállamiság elveinek megsértésével járó olyan helyzetekkel kapcsolatban, mint amelyek az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet 3. cikke és 4. cikkének (2) bekezdésében szerepelnek. Előfordulhatnak olyan helyzetek is, amelyekben az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet szerinti intézkedések hatékonyabban védik az uniós költségvetést, mint az (EU) 2021/1060 rendelet (a közös rendelkezésekről szóló rendelet) vagy az (EU) 1306/2013 rendelet, 2023. január 1-jétől pedig az (EU) 2021/2116 rendelet szerinti eljárások, mivel utóbbiak csak az említett rendeletekben felsorolt konkrét indokok alapján indíthatók ⁽⁴⁵⁾, és kizárólag a tagállam által a Bizottságnak már bejelentett kiadásokra vonatkozhatnak. Például az Európai Unió Alapjogi Chartájának hatékony alkalmazása és végrehajtása a közös rendelkezésekről szóló rendelet 15. cikke értelmében vett horizontális feljogosító feltétel. Ez a feljogosító feltétel az előfeltétele az adott program egyedi célkitűzései eredményes és hatékony végrehajtásának. A közös rendelkezésekről szóló rendelet értelmében, ha egy tagállam nem teljesíti a feljogosító feltételt, a Bizottság nem téríti meg az érintett egyedi célkitűzés(ek)hez kapcsolódó műveletekkel kapcsolatos kiadásokat, kivéve azokat a kiadásokat, amelyek hozzájárulnak a vonatkozó feljogosító feltétel teljesítéséhez. Ez az intézkedés csak a vonatkozó program jóváhagyását vagy módosítását követően alkalmazandó. Olyan esetekben, amikor a jogállamiság elveinek megsértése az Európai Unió Alapjogi Chartájával kapcsolatos, és érinti valamely uniós program végrehajtását, az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet hatékonyabb lehet, amennyiben a program jóváhagyásának vagy módosításának felfüggesztésére is lehetőséget biztosít, és ennek következtében megelőző hatásának köszönhetően tovább erősíti az uniós költségvetés védelmét.
40. Annak mérlegelésekor, hogy az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelettel létrehozott eljárás hatékonyabban védi-e az uniós költségvetést, mint más eljárások, a Bizottság az ágazatspecifikus jogszabályok végrehajtására építve és az azokban meghatározott hatásköreinek és kötelezettségeinek sérelme nélkül olyan nyitott kritériumrendszert vesz majd figyelembe, amelyet az egyes helyzetek sajátos körülményeire tekintettel kell alkalmazni. Bizonyos helyzetekben, amikor az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló

⁽⁴³⁾ Lásd: a költségvetési rendelet 101. cikkének (8) bekezdése; lásd még például: az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alap Pluszra, a Kohéziós Alapra, az Igazságos Átmenet Alapra és az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alapra vonatkozó közös rendelkezések, valamint az előbbiekre és a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapra, a Belső Biztonsági Alapra és a határigazgatás és a vízügyi támogatására szolgáló eszközre vonatkozó pénzügyi szabályok megállapításáról szóló, 2021. június 24-i (EU) 2021/1060 európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: a közös rendelkezésekről szóló rendelet) (HL L 231., 2021.6.30., 159. o.) 96., 97. és 104. cikke, valamint a közös agrárpolitika finanszírozásáról, irányításáról és monitoringjáról és a 352/78/EGK, a 165/94/EK, a 2799/98/EK, a 814/2000/EK, az 1290/2005/EK és a 485/2008/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1306/2013/EU európai parlamenti és tanács rendelet (HL L 347., 2013.12.20., 549. o.) 52. cikke.

⁽⁴⁴⁾ Lásd: a költségvetési rendelet 63. cikkének (2) bekezdése; lásd még például: a közös rendelkezésekről szóló rendelet 69. cikkének (3) bekezdése és 103. cikke, valamint az 1306/2013/EU rendelet 58. cikke, továbbá 2023. január 1-jétől a közös agrárpolitika finanszírozásáról, irányításáról és monitoringjáról, valamint az 1306/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2021. december 2-i (EU) 2021/2116 európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 435., 2021.12.6., 187. o.) 57. cikke.

⁽⁴⁵⁾ A kifizetések abban az esetben szakíthatók meg, ha: a) bizonyíték utal olyan súlyos hiányosság fennállására, amelynek orvoslására nem tettek korrekciós intézkedéseket; b) a Bizottságnak kiegészítő ellenőrzéseket kell végeznie olyan információk beérkezését követően, amelyek szerint a kifizetési kérelemben szereplő kiadás szabálytalansághoz kapcsolódhat. A kifizetések abban az esetben függeszthetők fel, ha: a) a tagállam nem tette meg a szükséges intézkedéseket azon helyzet orvoslására, amely a közös rendelkezésekről szóló rendelet 96. cikke szerinti megszakítást indokolta; b) súlyos hiányosság áll fenn; c) a kifizetési kérelmekben feltüntetett kiadások olyan szabálytalansághoz kapcsolódnak, amelyet nem korrigáltak; d) a Bizottság indokollással ellátott véleményt bocsátott ki egy, az EUMSZ 258. cikke szerinti olyan kötelezettségszegési eljárás tekintetében, amelynek tárgyát a kiadás jogszerűségét és szabályszerűségét kockáztató eset képezi. Pénzügyi korrekciókat kell végrehajtani, ha: a) olyan súlyos hiányosság áll fenn, amely veszélyezteti az alapokból a programra már kifizetett támogatást; b) az elfogadott elszámolásokban szereplő kiadások szabálytalanok, és a tagállam nem észlelte és nem jelentette be őket; c) a tagállam a pénzügyi korrekciós eljárás Bizottság általi megindítását megelőzően nem teljesítette a 97. cikkben foglalt kötelezettségeit.

rendelet hatékonyabban védi az uniós költségvetést és az Unió pénzügyi érdekeit, a Bizottság a kötelezően meghozandó ágazatspecifikus vagy pénzügyi intézkedések elfogadásával párhuzamosan vagy azt követően is alkalmazhatja az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendeletet, ezáltal demonstrálva annak hozzáadott értékét. Ellenkező esetben nem érvényesülhetne hatékonyan a rendelet – az uniós költségvetés és az Unió pénzügyi érdekeinek védelmét szolgáló általános és horizontális eszköz – hozzáadott értéke és hatékonysága.

41. A Bizottság úgy véli, hogy az alábbi indikatív kritériumok használhatók annak meghatározására, hogy az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet által biztosított védelem az Unió pénzügyi érdekeinek védelmére szolgáló egyéb meglévő eszközökhöz képest mennyire hatékony.
42. Az első kritérium az uniós költségvetésre gyakorolt hatás hatókörére és/vagy arra vonatkozik, hogy a jogállamiság elveinek megsértése milyen mértékű kockázatot jelenthet a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás vagy az Unió pénzügyi érdekei védelmének hatékonysága szempontjából. Mindenekelőtt az egyéb uniós pénzügyi szabályok szerinti eljárások csak konkrét kiadási programokra vonatkozhatnak, és ezért egyes esetekben elégtelenek lehetnek a jogállamisági elvek olyan megsértései esetében, amelyek „széles körben jellemzőek, illetve amelyek a hatóságok ismétlődően előforduló gyakorlatának vagy mulasztásának, vagy az ilyen hatóságok által elfogadott általános intézkedéseknek tudhatók be”⁽⁴⁶⁾. Ez akkor is előfordulhat, ha annak a komoly kockázata áll fenn, hogy a jogállamiság elveinek megsértése érinti az uniós költségvetéssel való hatékony és eredményes pénzgazdálkodást vagy az Unió pénzügyi érdekeinek védelmét, más uniós pénzügyi szabályok viszont inkább az uniós költségvetést érintő, már bekövetkezett hatásokhoz kapcsolódhatnak. Például ha a nemzeti jogszabályok korlátozzák a csalás vagy korrupció miatti büntetőjogi felelősséget vagy gyengítik a csalás és a korrupció elleni jogi keretet vagy az összeférhetlenség elkerülését, a családi, korrupciós vagy összeférhetlenségi ügyek nem vizsgálhatók ki hatékonyan és nem vonhatók büntetőeljárás alá, ami komoly kockázatot jelenthet az uniós költségvetéssel való hatékony és eredményes pénzgazdálkodásra vagy az Unió pénzügyi érdekeinek védelmére nézve. Ugyanezt az érvelést követve, azok az általános jogszabályok, amelyek kizárják a részben vagy teljes egészében uniós forrásokat kezelő nemzeti hatóságok határozatainak független bíróságok általi hatékony bírósági felülvizsgálatát, szintén komoly kockázatot jelenthetnek az uniós költségvetéssel való hatékony és eredményes pénzgazdálkodás szempontjából. Ilyen helyzetekben a Bizottság dönthet úgy, hogy az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet alkalmazása hatékonyabb lehet, mint más uniós eszközöké.
43. Egy másik releváns kritérium a rendelkezésre álló eszközök típusaira és azoknak különböző helyzetekben való alkalmazására vonatkozik. Az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet számos – akár együttesen is alkalmazható – lehetőséget biztosít a jogállamisági elvek releváns megsértése sajátosságainak kezelésére⁽⁴⁷⁾. Amennyiben az egyéb uniós jogszabályok alapján rendelkezésre álló eszközök kevésbé lennének megfelelőek a jogállamisági elvek releváns megsértésének kezelésére, az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet hatékonyabbnak tekinthető. Ilyen helyzetek akkor fordulhatnak elő, ha az uniós költségvetés széles körben érintetté válik vagy fennáll ennek a kockázata, például azért, mert a nemzeti jog kizárja az uniós költségvetés végrehajtására vonatkozó közigazgatási határozatok hatékony bírósági felülvizsgálatát, vagy akadályozza a vonatkozó ügyeknek az Európai Unió Bírósága elé terjesztését, vagy a nemzeti bíróságok függetlenségének hiánya miatt. Ilyen esetekben az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet szerinti felfüggesztő vagy tiltó intézkedések, amelyeket a jogállamisági elvek releváns megsértésének megszüntetéséig együttesen alkalmaznak, hatékonyabban védhetik az uniós költségvetést, mivel megelőzhetik az uniós költségvetéssel való hatékony és eredményes pénzgazdálkodásra és az Unió pénzügyi érdekeire gyakorolt káros hatásokat. Ez kiterjedhet olyan helyzetekre is, amikor az uniós költségvetést és az Unió pénzügyi érdekeit érintő általános pénzügyi kockázatok meghaladják azokat a kockázatokat, amelyek egy konkrét programra irányuló és egy ágazati eszköz keretében rendelkezésre álló intézkedésekkel kezelhetők.
4. A bizottság által javasolható intézkedések – az arányosság elve
44. Az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet 5. cikkének (3) bekezdése értelmében, ha a Bizottság megállapította, hogy teljesülnek az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet alkalmazásának előfeltételei, olyan intézkedéseket javasol a Tanácsnak, amelyek arányosak⁽⁴⁸⁾, vagyis szükségesek és alkalmasak a feltárt problémák kezelésére és az uniós költségvetés vagy az Unió pénzügyi érdekeinek védelmére, anélkül, hogy a céljuk eléréséhez szükséges mértéket túllépnék.
45. A Bíróság megállapította, hogy a rendelet 5. cikkének (3) bekezdése értelmében az intézkedéseknek szigorúan arányosnak kell lenniük, azaz „arra a mértékre kell korlátozódnuk, amely a jogállamiság elveinek megsértése révén az uniós költségvetéssel való pénzgazdálkodásra vagy az Unió pénzügyi érdekeire gyakorolt tényleges vagy potenciális hatás tekintetében feltétlenül szükséges”⁽⁴⁹⁾.

⁽⁴⁶⁾ Lásd: az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet (15) preambulumbekzdése.

⁽⁴⁷⁾ Lásd: az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet 5. cikke.

⁽⁴⁸⁾ Lásd: az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló 5. cikkének (3) bekezdése.

⁽⁴⁹⁾ Lásd: a Bíróság 2022. február 16-i ítélete, Magyarország kontra Parlament és Tanács, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, 112. pont.

46. Ezzel összefüggésben a Bizottság kellőképpen figyelembe fogja venni a jogállamisági elvek megsértésének jellegét, időtartamát, súlyosságát és hatókörét⁽³⁰⁾. Mivel az említett kritériumok elősegítik a hatás mértékének meghatározását, ami a jogállamisági elvek megállapított megsértésének jellemzőitől függően változhat, figyelembevételük befolyásolja az intézkedések arányosságának értékelését⁽³¹⁾. Bár nem lehetséges előzetesen meghatározni és súlyozni a jogállamisági elvek megsértésének valamennyi lehetséges típusát, valamint az uniós költségvetésre vagy az Unió pénzügyi érdekeire gyakorolt pontos hatásukat, a Bizottság ebben a szakaszban, amikor még nincsenek tapasztalatai az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet alkalmazásával kapcsolatban, az alábbi elemeket e jellemzők mindegyikével kapcsolatban megvizsgálja.
47. Ami az elvek megsértésének jellegét illeti, a jogállamiság elveinek valamennyi megsértése releváns az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet alkalmazására nézve, amennyiben az uniós költségvetéssel való hatékony és eredményes pénzgazdálkodást vagy az Unió pénzügyi érdekeinek védelmét érinti, vagy ennek a kockázata komolyan fennáll. Az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet 3. cikkében említett helyzetek azonban különös jelentőséggel bírnak, mivel azok kifejezetten említésre kerülnek a rendeletben. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a jogállamisági elvek hasonló jellegű egyéb megsértései kevésbé lennének jelentősek. Értékelésében a Bizottság kellőképpen figyelembe fogja venni a jogállamisági elvek megsértésének egyéb jellemzőit is, például azt, hogy az elválaszthatatlanul vagy szorosan kapcsolódik-e ahhoz a folyamathoz, amelynek keretében az érintett tagállam az uniós forrásokat felhasználja (például az uniós költségvetésből finanszírozott vissza nem térítendő támogatások vagy szerződések odaítéléséről döntő hatóságok nem megfelelő működése esetén), amely esetben az uniós költségvetésre vagy az Unió pénzügyi érdekeire gyakorolt hatás különösen jelentős lehet.
48. Ami az időtartamot illeti, valószínű, hogy minél hosszabb ideig tart vagy minél inkább visszatérő jellegű a jogállamisági elvek megsértése, annál inkább általános káros hatást gyakorol az uniós költségvetéssel való hatékony és eredményes pénzgazdálkodásra vagy az Unió pénzügyi érdekeinek védelmére, vagy ennek a kockázata komolyan fennáll. Az erre vonatkozó következtetés tehát hatással lesz arra, hogy a Bizottság hogyan értékeli az általa javasolható intézkedések arányosságát.
49. Ami a jogállamisági elvek megsértésének súlyosságát illeti, a Bizottság úgy véli, hogy amennyiben a jogállamiság elveinek egy vagy több megsértése valamely tagállam közszektorának jelentős szegmenseit – például a jogalkotást és/vagy az igazságszolgáltatást – érinti, ami potenciálisan negatív hatást gyakorolhat a nemzeti hatóságoknak az uniós költségvetéssel való gazdálkodására, vagy ha a jogállamiság elveinek megsértése(i) rendszerszintű(ek) vagy széles körben jellemző(k), ezeket a tényezőket figyelembe kell venni az intézkedések arányossága tekintetében. A jogállamisági elvek megsértésének hatókörét illetően a Bizottság úgy véli, hogy amennyiben a jogállamiság elveinek megsértése több uniós programot vagy alapot érint vagy fennáll ennek a kockázata, akkor az elvek megsértése várhatóan jelentős hatást gyakorol az uniós költségvetésre vagy az Unió pénzügyi érdekeire. Főszabály szerint az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet értelmében vett, a jogállamisági elveket érő sérelem súlyosságát általában jól tükrözi az uniós költségvetéssel való pénzgazdálkodásra vagy az Unió pénzügyi érdekeire gyakorolt tényleges vagy potenciális hatás súlyossága.
50. A Bizottság úgy véli, hogy az említett elemek együttes megléte vagy hiánya – a jogállamiság elveinek megsértése révén az uniós költségvetéssel való pénzgazdálkodásra vagy az Unió pénzügyi érdekeire gyakorolt tényleges vagy potenciális hatás fényében vizsgálva – iránymutatásul szolgálhat a rendelet alapján javaslandó intézkedések arányosságának értékeléséhez. Ezért a jogállamiság elveinek rendszerszintű megsértése, amely egyúttal és/vagy jelentős ideig érinti az uniós költségvetéssel való hatékony és eredményes pénzgazdálkodást vagy az Unió pénzügyi érdekeit, indokoltá teheti az érintett tagállamra jelentős pénzügyi hatással járó intézkedésekre irányuló javaslatot.
51. Ezekon az elemeken kívül a Bizottság más tényezőket is figyelembe vehet, különösen a tagállam azon szándékát, hogy véget vessen a jogállamiság elvek megsértésének, az érintett tagállam együttműködésének mértékét⁽³²⁾, vagy az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet szerinti eljárások keretében a Bizottsággal való lojális együttműködés elutasítását, vagy a jogállamisági elvek hasonló megsértésének esetleges folytatódását vagy ismételt előfordulását a Bizottság korábbi ajánlásai vagy intézkedési javaslatai ellenére. A szándék és az érintett

⁽³⁰⁾ Lásd: az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló 5. cikkének (3) bekezdése.

⁽³¹⁾ Lásd: a Bíróság 2022. február 16-i ítélete, Magyarország kontra Parlament és Tanács, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, 331. pont, valamint a Bíróság 2022. február 16-i ítélete, Lengyelország kontra Parlament és Tanács, C-157/21, ECLI:EU:C:2022:98, 361. pont.

⁽³²⁾ Lásd: az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet (18) preambulumbekkezdése.

tagállamnak a jogállamiság elvei megsértésének megszüntetésében való együttműködésének mértéke a jogállamisági elvek megsértése időtartamának és hatókörének megállapítása céljából is releváns⁽⁵³⁾. A Bizottság az említett tényezők mérlegelésekor biztosítani fogja az objektív és pártatlan értékelést.

52. Az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet előírja, hogy az intézkedéseknek lehetőség szerint „az elvek megsértése által érintett uniós fellépéseket kell célozniuk”⁽⁵⁴⁾. A Bizottság javaslatában megjelöli a jogállamisági elvek megsértése által érintett konkrét programokat vagy alapokat, vagy azokat, amelyek esetében fennáll ennek a kockázata, és lehetőség szerint e programokat vagy alapokat célzó intézkedéseket javasol. Amikor azonban ez nem lehetséges, ideértve azokat az eseteket is, amikor a jogállamiság elveinek megsértése hatással van az Unió saját forrásainak beszedésére, az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet lehetővé teszi a jogállamisági elvek megsértése által nem érintett uniós fellépésekre vonatkozó intézkedések elfogadását. A Bíróság megállapította, hogy ez vonatkozhat olyan helyzetekre, amelyekben az utóbbi intézkedések nem⁽⁵⁵⁾ vagy már nem, vagy csak nem megfelelő módon célozhatók meg az uniós költségvetés egésze védelmének biztosítására irányuló, az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendeletbe foglalt célkitűzés elérése érdekében, és ezért az említett cél eléréséhez ilyen intézkedésekre van szükség⁽⁵⁶⁾. Más különben az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet nem tudná elérni célját. Továbbá amikor az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendeletet más uniós jogszabályok mellett vagy azokat követően alkalmazzák, a Bizottság az arányosság elve tiszteletben tartásának biztosítása érdekében figyelembe fogja venni az intézkedések általános hatását.
53. A javasolt intézkedések arányosságának értékelésekor a Bizottságnak az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet 6. cikkének (8) bekezdése értelmében figyelembe kell vennie az ezen iránymutatás 5.2. szakaszában idézett, a jogállamisági elvek megsértésének megállapításához használttal azonos forrásokat is.

5. Az értékelési folyamatra vonatkozó eljárás és módszertan

5.1. A Bizottság előzetes értékelése

54. A jogállamisági elvek megsértésének az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet szerinti azonosítása és értékelése érdekében a Bizottság a sajátos körülményeket és összefüggéseket kellőképpen figyelembe véve eseti alapon alapos minőségi értékelést végez, amely az ezen iránymutatás következő bekezdéseiben meghatározott módszertan elveire és jellemzőire épül.
55. A Bizottság objektív, pártatlan és tisztességes⁽⁵⁷⁾ módon fogja elvégezni az értékelést.
56. Az objektivitás megköveteli, hogy az értékelés a Bizottság rendelkezésére álló tényeken vagy bizonyítékokon alapuljon. Az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet 6. cikkének (4) bekezdése azt is egyértelművé teszi, hogy a Bizottság a közte, más szervek és a tagállamok közötti különböző kapcsolatfelvételek mellett az értékelés elvégzéséhez szükséges kiegészítő információkat is bekérhet, ha azt helyénvalónak tartja. További információkat kérhet például annak megerősítésére, hogy teljesülnek az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet alkalmazási feltételei, valamint az uniós költségvetésre vagy az Unió pénzügyi érdekeinek védelmére (vagy az azt fenyegető kockázatra) gyakorolt hatás mértékének értékelése, vagy a tagállam által bevezetett vagy bevezetni tervezett korrekciós intézkedések részletesebb értékelése céljából. Tekintettel arra, hogy az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet egyik fő célja az, hogy megelőző eszközként szolgáljon az uniós költségvetés és az Unió pénzügyi érdekeinek védelme érdekében, a Bizottság arra törekszik, hogy őszinte párbeszédet és együttműködést biztosítson az érintett tagállammal, az eljárás megfelelő ütemének fenntartása mellett.
57. Az ügyeknek az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet szerinti értékelése során a pártatlanság azt jelenti, hogy a tagállamok egyenlő bánásmódban részesülnek. Az EUSZ 4. cikkének (2) bekezdése szintén előírja az Unió számára, hogy tartsa tiszteletben a tagállamoknak a Szerződés előtti egyenlőségét. Az Európai Unió Bíróságának állandó ítélkezési gyakorlatával összhangban ez mindenképp azt jelenti, hogy az összehasonlítható helyzeteket nem szabad eltérő módon kezelni, és hogy a különböző helyzeteket nem szabad egyenlő módon kezelni, hacsak ez a bánásmód objektív módon nem igazolható⁽⁵⁸⁾ az egyes konkrét helyzeteket

⁽⁵³⁾ Lásd: a Bíróság 2022. február 16-i ítélete, Magyarország kontra Parlament és Tanács, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, 332. pont.

⁽⁵⁴⁾ Lásd: az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló 5. cikkének (3) bekezdése.

⁽⁵⁵⁾ Például amikor megállapítja, hogy a jogállamiság elveinek megsértése milyen hatást gyakorol az uniós költségvetés bevételeire.

⁽⁵⁶⁾ Lásd: a Bíróság 2022. február 16-i ítélete, Magyarország kontra Parlament és Tanács, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, 275. pont.

⁽⁵⁷⁾ Lásd: az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet (16) preambulumbekzdése.

⁽⁵⁸⁾ Lásd, többek között: a Bíróság 1988. szeptember 20-i ítélete, Spanyolország kontra Európai Közösségek Tanácsa, 203/86, ECLI:EU:C:1988:420, 25. pont. Újabbán lásd: a Bíróság 2020. október 8-i ítélete, Universitatea „Lucian Blaga” Sibiu és társai, C-644/19, ECLI:EU:C:2020:810, 44. pont.

jellemző sajátos körülmények alapján. Bár a Bizottságnak az értékelését az adott tagállam jogrendszerének sajátosságait, valamint a tagállamot a jogállamiság elveinek érvényesítése terén megillető mérlegelési mozgásteret tekintetbe véve kell kialakítania, ez nem jelenti azt, hogy az ezen elvekből eredő, az elérendő eredményköveteltességek tagállamonként változhatnak. A Bíróság kimondta, hogy a jogállamiság tiszteletben tartását egységes szempontok alapján kell értékelni, a jogállamiság elveinek tartalma egyértelmű, az egyértelmű és pontos eredménykövetelményt állapít meg, és jól ismert a tagállamok számára ⁽⁵⁹⁾. A Bíróság megállapította, hogy a tagállamok képesek kellő pontossággal meghatározni a rendelet 2. cikkének a) pontjában felsorolt egyes elvek lényeges tartalmát és az azokból eredő követelményeket ⁽⁶⁰⁾.

58. Ami az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet szerinti értékelés tisztességességét illeti, a Bizottság úgy véli, hogy az magában foglalja az összes vizsgált körülmény átfogó megítélését a jogállamiság elvei azon megsértéseinek azonosítása céljából, amelyek relevánsak az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet szempontjából.
59. A Bizottság szolgálatai először azt fogják ellenőrizni, hogy a releváns források a jogállamiság elveinek már azonosított megsértésére utalnak-e, vagy ha korábban nem azonosították, vannak-e alapos okok annak feltételezésére, hogy a jogállamiság elveinek ilyen megsértése történt. E tekintetben a Bizottság úgy véli, hogy az Európai Unió Bíróságának jogerős ítéletei döntő jelentőségűek. Ezt követően ellenőrizni fogja, hogy a jogállamiság elveinek megsértése a hatóságoknál tapasztalt, az uniós költségvetéssel való hatékony és eredményes pénzgazdálkodás vagy az Unió pénzügyi érdekeinek védelme szempontjából releváns helyzetet vagy magatartást érint-e, a rendelet 4. cikke (1) és (2) bekezdésében leírtak szerint.
60. Másodszor, mivel a jogállamisági elvek megsértésének pusztá megállapítása nem elegendő az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet alkalmazásához, a Bizottság szolgálatai értékelni fogják, hogy a jogállamisági elvek megsértése érinti-e az uniós költségvetéssel való hatékony és eredményes pénzgazdálkodást vagy az Unió pénzügyi érdekeit, vagy ennek a kockázata komolyan fennáll-e, figyelembe véve az ezen iránymutatás 2.2. szakaszában elemzett kritériumokat. A Bizottság különös jelentőséget tulajdonít azoknak a korrekciós vagy egyéb eszközöknek, amelyeket hasonló esetekben a fenti 3. szakaszban említett eljárások vagy az uniós jog egyéb eljárásai keretében már megtett, feltéve, hogy ezek olyan helyzetekhez kapcsolódnak, amelyek az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet értelmében a jogállamiság elveinek megsértésére utalnak.
61. A Bizottság szolgálatai végül értékelni fogják, hogy a jogállamiság elveinek azonosított megsértése kellően közvetlen kapcsolatban áll-e az uniós költségvetéssel való hatékony és eredményes pénzgazdálkodásra vagy az Unió pénzügyi érdekeire gyakorolt hatásokkal. A Bizottság úgy ítéli meg, hogy e tekintetben az Európai Unió Bíróságának a fenti 3. szakaszban említett eljárások keretében hasonló esetekben hozott jogerős ítéletei és a Bizottság korábbi korrekciós intézkedései vagy egyéb eszközei különösen relevánsak.

5.2. Információforrások

62. A Bizottság törekszik arra, hogy az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet alkalmazása szempontjából releváns kérdéseket gondosan és alaposan, a bizonyítékok széles köre alapján értékelje, amennyiben azok relevánsak a rendelet alkalmazási feltételeinek teljesülése szempontjából. A bizonyítékok körét és hatókörét az egyes ügyek érdemi vonatkozásai alapján, az összes releváns körülmény figyelembevételével vizsgálja meg. A Bizottság gondoskodik arról, hogy az általa felhasznált információk relevánsak, és ezen információk forrásai megbízhatóak legyenek.

5.2.1. Általános információforrások

63. A Bizottság törekedni fog arra, hogy azonosítsa, ellenőrizze és értékelje a jogállamiság elveinek releváns megsértéseit annak érdekében, hogy megállapítsa, hogy a rendeletben foglalt feltételek teljesülnek-e. Az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet (16) preambulumbekzdése konkrét forrásokat sorol fel, például „az Európai Unió Bíróságának ítéleteit, a Számvevőszék jelentéseit, a Bizottság éves jogállamisági jelentését és a Bizottság által készített uniós igazságügyi eredménytáblát, az OLAF és az Európai Ügyészség jelentéseit” és a

⁽⁵⁹⁾ Lásd: a Bíróság 2022. február 16-i ítélete, Magyarország kontra Parlament és Tanács, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, 233. és 235. pont; valamint a Bíróság 2022. február 16-i ítélete, Lengyelország kontra Parlament és Tanács, C-157/21, ECLI:EU:C:2022:98, 265. és 283. pont.

⁽⁶⁰⁾ Lásd: a Bíróság 2022. február 16-i ítélete, Magyarország kontra Parlament és Tanács, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, 240. pont.

tőlük származó releváns információkat, „valamint a releváns nemzetközi szervezetek és hálózatok – beleértve az Európa Tanács szerveit, mint például az Európa Tanács Korruptió Elleni Államok Csoportját (GRECO) és a Velencei Bizottságot, valamint az Európai Unió Legfelsőbb Bíróságai Elnökeinek Hálózatát és az Igazságszolgáltatási Tanácsok Európai Hálózatát – következtetéseit és ajánlásait, különösen a Velencei Bizottság jogállamisági ellenőrző-listáját”.

64. E forrásokon kívül, amelyek nem rendelkeznek konkrét vagy abszolút bizonyító erővel, a Bizottság adott esetben egyéb releváns információkat is figyelembe vesz. Ide tartozhatnak például „az Európai Unió pénzügyi érdekeinek védelméről és a csalás elleni küzdelemről” szóló éves bizottsági jelentések (PIF-jelentések) és az Európai Parlament kapcsolódó éves állásfoglalásai, a Bizottság, az OLAF és az Európai Ügyészség vonatkozó jelentéseinek alapjául szolgáló információk, a bizottsági szolgálatok ellenőrzési jelentéseiben foglalt információk, a nemzeti hatóságoktól és érdekelt felektől kapott információk, valamint a nyilvánosan hozzáférhető egyéb információk, például a nemzeti bíróságok ítéletei vagy a nemzeti hatóságok határozatai.
65. A Bizottságnak lehetősége van arra is, hogy közvetlenül kapcsolatba lépjen más szervekkel és elismert intézményekkel, például a nemzeti csalásellenes koordinációs szolgálattal (AFCOS). Az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet (16) preambulumbekzdése kimondja, hogy a Bizottság „konzultálhat az Európai Unió Alapjogi Ügynökségével és a Velencei Bizottsággal, amennyiben az egy alapos minőségi értékelés elkészítéséhez szükséges”, ám az ilyen konzultációk lehetősége nem korlátozódik e két szerve, és a Bizottság kapcsolatba lép minden olyan intézménnyel vagy szervevel, amellyel azt szükségesnek tartja a jogállamisági elvek megsértésének azonosításához és ahhoz, hogy javítsa az eseteknek az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet szerinti értékelését.

5.2.2. Bejelentések

66. További értékes információforrás bármely olyan harmadik fél megalapozott bejelentése, amelynek tudomása lehet a jogállamiság elveinek olyan megsértésével kapcsolatos releváns információkról és bizonyítékokról, amelyek kellően közvetlenül érintik az uniós költségvetéssel való hatékony és eredményes pénzgazdálkodást vagy az Unió pénzügyi érdekeinek védelmét, vagy ennek a kockázata komolyan fennáll.
67. Költségvetési eszközként az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet nem biztosít olyan eszközöket vagy korrekciós intézkedésekhez való jogokat, amelyet a bejelentő igénybe vehetne ⁽⁶¹⁾. Azok a bejelentők, akik nekik címzett korrekciós intézkedéseket – többek között kártérítést – kérnek, ezeket nem tudják a Bizottságtól megkapni, de mérlegelhetik, hogy panaszt nyújtanak be a nemzeti hatóságokhoz, vagy keresetettel fordulnak a nemzeti bíróságokhoz. Az Európai Unió uniós szinten kínál lehetőségeket a bejelentések benyújtásához. Konkrétan, az olyan tagállam esetében, amely nem felel meg az uniós jognak, bármely polgár, vállalkozás vagy más érdekelt fél bejelentheti a jogsértést a Bizottságnak ⁽⁶²⁾.
68. Az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelettel kapcsolatos bejelentés beérkezését követően a Bizottság szolgálatai megvizsgálják, hogy a bejelentés tartalmaz-e olyan megalapozott információkat és bizonyítékokat, amelyeket a Bizottság felhasználhat az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet szerinti értékeléséhez. E tekintetben meg kell jegyezni, hogy az olyan bejelentések, amelyek a jogállamiság elveinek megsértéseire hivatkoznak anélkül, hogy jeleznék, hogy azok milyen hatással lehetnek, vagy milyen kockázatokat jelenthetnek az uniós költségvetéssel való hatékony és eredményes pénzgazdálkodásra vagy az Unió pénzügyi érdekeinek védelmére, nem elegendők annak megállapításához, hogy teljesülnek a rendelet szerinti feltételek, kivéve, ha a Bizottság ezt a hatást vagy ezeket a kockázatokat további indokok alapján megállapítja. Az egyes esetek körülményeitől függően a Bizottság szolgálatai felkérhetik a bejelentőt, hogy meghatározott határidőn belül nyújtson be további információkat a bejelentés alátámasztására. Amennyiben a megadott határidőn belül nem nyújt be további információkat, a Bizottság nyilvántartásában megőrzi a benyújtott információkat, de nem feltétlenül jár el a bejelentés nyomán.
69. Amennyiben a benyújtott információk kellően megalapozottak és a Bizottság értékelése céljából relevánsak, a Bizottság szolgálatai szükség esetén további információkat vagy bizonyítékokat kérhetnek. Amennyiben helyénvalónak ítélik, a Bizottság szolgálatai és a bejelentő vagy annak képviselői között találkozóra is sor kerülhet, hogy tisztázzák állításaikat, és megvitassák a bejelentéssel kapcsolatos konkrét kérdéseket. A Bizottság szolgálatai a

⁽⁶¹⁾ Ez nem érinti az uniós finanszírozás végső címzettjei és kedvezményezettjei törvényes jogainak az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet szerinti védelmét, lásd az alábbi 6. szakaszt.

⁽⁶²⁾ Ezen egyéb források listája, beleértve az uniós jog megsértésére vonatkozó bejelentésre szolgáló formanyomtatványt is, a következő címen érhető el: https://ec.europa.eu/info/about-european-commission/contact/problems-and-complaints/complaints-about-breaches-eu-law/how-make-complaint-eu-level_hu.

bejelentő által benyújtott információkkal kapcsolatban más szervekkel vagy intézményekkel is kapcsolatba léphetnek a bejelentő által szolgáltatott információk és bizonyítékok megerősítése vagy kiegészítése érdekében, az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet 6. cikkének (4) bekezdésével összhangban.

70. A Bizottság törekedni fog arra, hogy a bejelentés kézhezvételétől számított [nyolc hónapos] indikatív határidőn belül tájékoztassa a bejelentőket a bejelentés nyomán javasolt intézkedésekről. Ez azonban az egyedi eset körülményeitől függ, és különösen attól függ, hogy a Bizottság elegendő információt kapott-e a bejelentőtől. Amennyiben a Bizottság úgy határoz, hogy megindítja az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet 6. cikkében megállapított eljárást, és megfelelő intézkedéseket javasol a Tanácsnak, főszabály szerint tájékoztatja a bejelentőt (1) a tagállamnak küldött értesítés és (2) a javaslatának a Tanács részére történő megküldését követően.
71. Az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet szerinti bejelentések benyújtásának megkönnyítése érdekében a Bizottság a Költségvetési Főigazgatóságának központi pénzügyi szolgálatán belül létrehozta a BUDG-CONDITIONALITY-REGIME-COMPLAINTS@ec.europa.eu e-mail-címet, amelyen keresztül harmadik felek felhívhatják a Bizottság figyelmét a jogállamisági elveknek az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet szempontjából releváns feltételezett megsértéseire. Az iránymutatás II. melléklete tartalmazza azokat az információkat, amelyeket a Bizottsággal való kapcsolatfelvételkor fel lehet tüntetni, valamint egy ajánlott formanyomtatványt, amely az ilyen bejelentések benyújtására használható. Eltérő megállapodás hiányában a bejelentő személyazonosságát szigorúan bizalmasan kezelik, és a Bizottság biztosítani fogja az (EU) 2019/1937 irányelvben ⁽⁶³⁾ meghatározott szabályok betartását.

5.2.3. Előzetes kapcsolatfelvétel az érintett tagállammal

72. A Bizottság az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet 6. cikkének (1) bekezdése szerinti írásbeli értesítés megküldése előtt kapcsolatba léphet az érintett tagállammal, amennyiben ez az előzetes értékeléshez szükséges. Így ha a bejelentés vagy bármely más összegyűjtött információ alapján a Bizottság még nem tudja megállapítani, hogy van-e alapos oka annak feltételezésére, hogy a rendelet 4. cikkében meghatározott feltételek teljesülnek, képesnek kell lennie arra, hogy egy észszerű és megfelelő határidőn belül felvegye a kapcsolatot az érintett tagállammal, hogy összegyűjtse azokat az információkat vagy magyarázatokat, amelyekre szüksége lehet. Ugyanezen határidőn belül a tagállam élhet a lehetőséggel, hogy orvosolja a helyzetet.
73. Ilyen esetekben a Bizottság törekedni fog arra, hogy nyílt párbeszédet folytasson az érintett tagállammal annak érdekében, hogy lehetővé tegye a megerősített együttműködést, és lehetőség szerint már korai szakaszban foglalkozzon az aggályokkal. Ez a megközelítés az EUSZ 4. cikkének (3) bekezdésében foglalt lojális együttműködés elvét is tükrözi, valamint azt, hogy az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet egyik fő célja a megelőzés. Amennyiben a Bizottság kezdeti írásbeli pontosításokat kér valamely tagállamtól, olyan határidőket állapít meg, amelyek tükrözik a kért pontosítások terjedelmét és összetettségét.
74. Amennyiben az érintett tagállam a Bizottság által meghatározott határidőn belül nem reagál vagy nem működik együtt, a Bizottság a rendelkezésére álló információk alapján haladéktalanul véglegesíti az előzetes értékelését.
75. Azokban az esetekben, amikor szükségesnek ítéli az ilyen előzetes kapcsolatfelvételt, a Bizottság a tagállamokkal folytatott bármely előzetes kapcsolatfelvétel során az objektivitás, a pártatlanság és a tisztességesség ugyanazon elveit fogja alkalmazni valamennyi tagállam tekintetében, ahogyan az eljárás és az értékelés során is.

5.3. Az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet 6. cikke szerinti hivatalos eljárás

76. Amennyiben a Bizottság úgy ítéli meg, hogy alapos okkal feltételezi, hogy az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet szerinti intézkedések elfogadásának feltételei teljesülnek, és az uniós jogszabályokban meghatározott egyéb eljárások nem tennék lehetővé számára az uniós költségvetés hatékonyabb védelmét, írásbeli értesítést küld az érintett tagállamnak, amelyben megjelöli azokat a ténybeli elemeket és konkrét indokokat, amelyekre megállapításait alapozta, és megindítja az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet 6. cikke szerinti eljárást (a továbbiakban: az eljárás).

⁽⁶³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1937 irányelve (2019. október 23.) az uniós jog megsértését bejelentő személyek védelméről (HL L 305., 2019.11.26., 17. o.).

77. Az érintett tagállamnak rendelkezésre kell bocsátania a szükséges információkat, és korrekciós intézkedéseket javasolhat vagy fogadhat el a Bizottság írásbeli értesítésében vagy az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerrel szóló rendelet 6. cikkének (7) bekezdése szerinti észrevételkérésében foglalt megállapítások kezelése érdekében, a Bizottság által meghatározott határidőn belül, amely az értesítés vagy az észrevételek benyújtására irányuló kérelem időpontjától számított legalább egy hónap, de legfeljebb három hónap⁽⁶⁴⁾. Az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerrel szóló rendelet 6. cikkének (1)–(7) bekezdésében előírt információcserét követően, amennyiben a Bizottság megállapítja, hogy az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerrel szóló rendelet alkalmazásának feltételei teljesülnek, és úgy ítéli meg, hogy az esetlegesen felajánlott korrekciós intézkedések nem megfelelőek, az uniós költségvetés vagy az Unió pénzügyi érdekeinek védelmét célzó intézkedések elfogadását javasolja a Tanácsnak.
78. Annak eldöntésekor, hogy javasol-e intézkedéseket, a Bizottság megfelelően értékeli a kapott információkat és az érintett tagállam által az eljárás során tett észrevételeket⁽⁶⁵⁾, valamint az eljárás során javasolt korrekciós intézkedések megfelelőségét. A javasolt intézkedések értékelése során a Bizottság támaszkodni fog az érintett tagállammal való esetleges előzetes kapcsolatfelvétel keretében – adott esetben az eljárás megindítása előtt – összegyűjtött valamennyi információra, valamint a rendelkezésre álló forrásokból származó releváns információkra, többek között az uniós intézmények és szervek, más releváns nemzetközi szervezetek és egyéb elismert intézmények határozataira, következtetéseire és ajánlásai is.
79. A Bizottság az érintett tagállam eljárási jogainak biztosításán túl az eljárás során tiszteletben tartja az objektivitás, a megkülönböztetés tilalma és az érintett tagállammal szembeni egyenlő bánásmód elvét, és az eljárást részrehajlásmentes és tényeken alapuló megközelítés alapján folytatja le⁽⁶⁶⁾. Az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerrel szóló rendelet (23) preambulumbekkezdésével összhangban a Bizottság elkötelezett amellett, hogy a legmegfelelőbb módon érvényesítse az EUMSZ 237. cikke, valamint a Tanács eljárási szabályzata⁽⁶⁷⁾ szerinti jogait annak biztosítása érdekében, hogy a Tanács időben határozzon az intézkedésekre vonatkozó javaslatról⁽⁶⁸⁾.

5.4. Az intézkedések megszüntetésére irányuló eljárás

80. Az intézkedések Tanács általi elfogadását követően a Bizottság rendszeresen nyomon követi az érintett tagállamban fennálló helyzetet. Az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerrel szóló rendelet 7. cikkének (2) bekezdése értelmében, a Bizottság az érintett tagállam kérésére, vagy saját kezdeményezésére és legkésőbb egy évvel az intézkedések Tanács általi elfogadását követően, az érintett tagállam által benyújtott minden bizonyítékot, valamint az érintett tagállam által elfogadott bármely korrekciós intézkedés megfelelőségét figyelembe véve újból értékeli az érintett tagállamban fennálló helyzetet.
81. Az érintett tagállam bármikor elfogadhat új korrekciós intézkedéseket, és olyan írásbeli értesítést nyújthat be a Bizottságnak, amely bizonyítékot tartalmaz annak igazolására, hogy az intézkedések elfogadásának feltételei már nem teljesülnek.
82. Az érintett tagállam által benyújtott írásbeli értesítés vagy a Bizottság által az intézkedések Tanács általi elfogadását követően összegyűjtött bármely egyéb információ értékelésekor a Bizottság az ezen iránymutatás 5.1. szakaszában részletezett módszertannal és az objektivitás, pártatlanság és tisztességesség elvével összhangban jár el. Az értékelés elvégzéséhez a Bizottság az ezen iránymutatás 5.2. szakaszában említett, az intézkedések Tanács általi elfogadását követően összegyűjtött valamennyi információforrásra⁽⁶⁹⁾ támaszkodik.
83. Amennyiben a tagállam által benyújtott írásbeli értesítés értékelését vagy az intézkedéseknek a Tanács általi elfogadását követően összegyűjtött bármely egyéb információ értékelését követően a Bizottság észszerűen nem tudja megállapítani, hogy az intézkedések elfogadásához vezető helyzetet orvosolták, az értékelés lezárása előtt további információkat kérhet az érintett tagállamtól vagy bármely olyan harmadik féltől, amely releváns információkkal rendelkezhet, az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerrel szóló rendelet 7. cikke (2) bekezdésének utolsó albekezdésével és 6. cikkének (4) bekezdésével összhangban.

⁽⁶⁴⁾ Lásd: az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerrel szóló rendelet 6. cikkének (5) bekezdése.

⁽⁶⁵⁾ Lásd az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerrel szóló rendelet 6. cikkének (7) bekezdését.

⁽⁶⁶⁾ Lásd: az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerrel szóló rendelet (26) preambulumbekkezdése.

⁽⁶⁷⁾ A Tanács 2009/937/EU határozata (2009. december 1.) a Tanács eljárási szabályzatának elfogadásáról (HL L 325., 2009.12.11., 35. o.).

⁽⁶⁸⁾ Lásd: az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerrel szóló rendelet 6. cikkének (10) bekezdése.

⁽⁶⁹⁾ Az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerrel szóló rendelet 7. cikke (2) bekezdésének utolsó albekezdésével és 6. cikkének (3) bekezdésével összhangban.

84. Az érintett tagállamnak rendelkezésre kell bocsátania a szükséges információkat, és korrekciós intézkedéseket javasolhat, vagy a kezdetben javasolt korrekciós intézkedéseket kiigazíthatja a Bizottság aggályainak kezelése érdekében, a Bizottság által meghatározott határidőn belül, amely az értesítés vagy az észrevételek benyújtására irányuló megkeresés időpontjától számított legalább egy, de legfeljebb három hónap ⁽⁷⁰⁾. Ezen információcserét és a Bizottság végső értékelését követően, amennyiben a Bizottság úgy ítéli meg, hogy az intézkedések elfogadásához vezető helyzetet orvosolták, az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerrel szóló rendelet 7. cikkének (2) bekezdésével összhangban az elfogadott intézkedések megszüntetéséről szóló végrehajtási határozatra irányuló javaslatot nyújt be a Tanácsnak. Amennyiben a Bizottság úgy véli, hogy az intézkedések elfogadásához vezető helyzetet részben orvosolták, az elfogadott intézkedések kiigazításáról szóló végrehajtási határozatra irányuló javaslatot nyújt be a Tanácsnak.
85. Az intézkedések megszüntethetők vagy kiigazíthatók, ha a jogállamiság elveinek megsértése – annak ellenére, hogy tartósan fennáll – már nincs kihatással az uniós költségvetésre vagy az Unió pénzügyi érdekeinek védelmére ⁽⁷¹⁾. Amennyiben a Bizottság úgy véli, hogy az intézkedések elfogadásához vezető helyzetet nem orvosolták, indokolással ellátott határozatot intéz az érintett tagállamhoz, és erről tájékoztatja a Tanácsot.
86. A Bizottság az érintett tagállam eljárási jogainak biztosításán túl az eljárás során tiszteletben tartja az objektivitás, a megkülönböztetés tilalma és az érintett tagállammal szembeni egyenlő bánásmód elvét, és az eljárást részrehajlásmentes és tényeken alapuló megközelítés alapján folytatja le ⁽⁷²⁾. Az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerrel szóló rendelet (23) preambulumbekzdésével összhangban a Bizottság elkötelezett amellett, hogy a legmegfelelőbb módon érvényesítse az EUMSZ 237. cikke, valamint a Tanács eljárási szabályzata ⁽⁷³⁾ szerinti jogait annak biztosítása érdekében, hogy a Tanács időben határozzon az intézkedések megszüntetésére vagy kiigazítására vonatkozó javaslatról ⁽⁷⁴⁾.
- 6. Az uniós finanszírozás végső címzettjei és kedvezményezettjei törvényes jogainak az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerrel szóló rendelet szerinti védelme**
87. Az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerrel szóló rendelet alapján elfogadott intézkedések pénzügyi vagy gazdasági hatással fognak járni. Ennek a hatásnak azonban az érintett tagállamra vagy egyedi esetekben az alapokat kezelő egyes nemzeti szervekre kell korlátozódnia. Amennyiben az intézkedéseket elfogadó határozat az alkalmazandó uniós szabályokkal összhangban kellően indokolt okok alapján másként nem rendelkezik, ezen intézkedések bevezetése nem érintheti a kormányzati szervek vagy a tagállamok azon már meglévő kötelezettségeit, hogy kifizetéseket teljesítsenek azon végső címzettek vagy kedvezményezettek számára, amelyek a megfelelő uniós program vagy alap keretében ilyen kifizetésekre jogosultak.
88. Az intézkedések az uniós költségvetés valamennyi irányítási módja alá tartozó uniós alapokat vagy uniós programokat – azaz a közvetlenül (a Bizottság szervezeti egységei vagy végrehajtó ügynökségek ⁽⁷⁵⁾ által), a közvetve (a költségvetési rendelet 62. cikke (1) bekezdésének c) pontjában meghatározott szervek egyike által) vagy a tagállamokkal közösen (megosztott irányítás ⁽⁷⁶⁾) végrehajtottakat – érinthetik.
89. Az intézkedések bevezetése nem változtatja meg a kormányzati szervek vagy a tagállamok azon meglévő kötelezettségeiket – különösen a végső címzettek vagy kedvezményezettek felé teljesítendő kifizetésekre vonatkozó, az alkalmazandó uniós eszközökben és az ilyen kötelezettségeket létrehozó konkrét jogi aktusokban előírt jogi kötelezettségeiket –, hogy a programot vagy az alapot bármilyen irányítási mód keretében végrehajtsák, amennyiben az intézkedéseket előíró határozat másként nem rendelkezik.
90. Más szóval a kormányzati szervek vagy a tagállamok nem használhatják fel a Tanács által elfogadott megfelelő intézkedéseket annak igazolására, hogy mentesüljenek a végső címzettekkel vagy kedvezményezettekkel szemben fennálló, a vonatkozó alkalmazandó szabályok szerinti kifizetésekkal kapcsolatos, meglévő kötelezettségeik alól.

⁽⁷⁰⁾ Lásd: az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerrel szóló rendelet 7. cikke (2) bekezdésének utolsó mondata, összefüggésben a 6. cikk (5) bekezdésével.

⁽⁷¹⁾ Lásd: a Bíróság 2022. február 16-i ítélete, Magyarország kontra Parlament és Tanács, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, 178. pont; valamint a Bíróság 2022. február 16-i ítélete, Lengyelország kontra Parlament és Tanács, C-157/21, ECLI:EU:C:2022:98, 217. pont.

⁽⁷²⁾ Lásd: az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerrel szóló rendelet (26) preambulumbekzdése.

⁽⁷³⁾ A Tanács 2009/937/EU határozata (2009. december 1.) a Tanács eljárási szabályzatának elfogadásáról (HL L 325., 2009.12.11., 35. o.).

⁽⁷⁴⁾ Lásd: az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerrel szóló rendelet 6. cikkének (10) bekezdése.

⁽⁷⁵⁾ Lásd: a költségvetési rendelet 62. cikke (1) bekezdésének a) pontja.

⁽⁷⁶⁾ Lásd: a költségvetési rendelet 63. cikke.

91. Az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerrel szülő rendelet 5. cikkének (2) bekezdése kimondja, hogy a megfelelő intézkedések bevezetése nem érinti a kormányzati szervek vagy a tagállamok azon kötelezettségeit, hogy a programot vagy alapot végrehajtsák, különös tekintettel a végső címzettek vagy kedvezményezettek felé fennálló kötelezettségeikre, amennyiben az intézkedéseket elfogadó határozat másként nem rendelkezik. A Bizottság úgy véli, hogy annak megítéléséhez, hogy a kedvezményezettek vagy a végső címzettek jogait a megfelelő intézkedések jogosan érintik-e, egyedi elemzésre van szükség, és a Bizottság e tekintetben minden releváns információt értékelni fog. Ebben a szakaszban úgy véli, hogy amennyiben a kedvezményezett vagy a végső címzett a jogállamiság elveinek megsértésében részt vett – például korrupció, rendszerszintű csalás és összeférhetlenség esetén –, az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerrel szülő rendelet alapján elfogadandó intézkedések hatással lehetnek az adott kedvezményezettre vagy címzetre is. Amennyiben a Bizottságnak tudomása van ilyen esetekről, a Bizottság a Tanácshoz intézett javaslatába belefoglalja i. az arra vonatkozó következtetését, hogy a javasolt intézkedéseknek érinteniük kell-e konkrét végső kedvezményezetteket vagy címzetteket, ii. az e következtetést alátámasztó okokat, valamint iii. az e kedvezményezettekre vagy címzettek vonatkozó konkrét javaslatát.

Információs eszközök és jelentéstétel

92. Az uniós programok vagy alapok kedvezményezettjeit vagy végső címzettjeit tájékoztatni kell az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerrel szülő rendelet szerinti jogaikról. E célból a Bizottság létrehozott egy célzott weboldalt, ahol a polgárok, köztük a kedvezményezettek vagy a végső címzettek nem hivatalos iránymutatást találhatnak. A weboldal az alábbi címen érhető el: https://ec.europa.eu/info/strategy/eu-budget/protection-eu-budget/rule-law-conditional-regulation_hu. E személyek az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerrel szülő rendelet alkalmazása szempontjából releváns kérdésekkel kapcsolatos információkat is benyújthatnak a Bizottsághoz a fenti weboldalon elérhető, a bejelentésre szolgáló formanyomtatvány kitöltésével és annak a BUDG-CONDITIONALITY-REGIME-COMPLAINTS@ec.europa.eu e-mail-címre történő megküldésével. A Bizottság honlapján közzéteszi a javaslata alapján a Tanács által elfogadott intézkedésekre vonatkozó információkat annak érdekében, hogy a kedvezményezettek és a végső címzettek tisztában legyenek az egyes tagállamokkal szemben bevezetett intézkedésekre.
93. Amennyiben azt követően, hogy a Tanács az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerrel szülő rendelet értelmében megfelelő intézkedéseket vezetett be, az érintett tagállam megtagadja az intézkedések által érintett uniós programok vagy alapok kedvezményezettjei vagy végső címzettjei részére a kifizetések teljesítését, az érintett kedvezményezetteknek vagy végső címzetteknek először az illetékes nemzeti hatóságokhoz kell fordulniuk az ügyben, igénybe véve az alkalmazandó nemzeti szabályok alapján rendelkezésükre álló valamennyi eszközt, beleértve az érintett tagállam illetékes hatósága felé történő panaszt is. Amennyiben ilyen eszköz nem áll rendelkezésre vagy nem hatékony ⁽⁷⁷⁾, a kedvezményezetteknek tájékoztatniuk kell a Bizottságot, és amennyiben lehetséges, releváns bizonyítékokat kell szolgáltatniuk e tekintetben. A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a jogi lépéseket az alkalmazandó jogi kerettel összhangban megfelelően nyomon kövessék.
94. A kedvezményezettek vagy a végső címzettek tájékoztathatják a Bizottságot az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerrel szülő rendelet 5. cikke (2) bekezdésének esetleges megsértéséről, amennyiben közvetlenül érintettek. Beadványaikban a kedvezményezetteknek vagy végső címzetteknek egyértelműen meg kell jelölniük i. a tagállamtól való kifizetéshez való joguk jogalapját, ii. azt, hogy a tagállam nem tesz eleget a vonatkozó uniós program vagy alap szabályai szerinti fizetési kötelezettségének, iii. a már megtett jogi lépéseket és a kapcsolódó eredményeket, amennyiben vannak ilyenek, és minden szükséges bizonyítékot és igazoló dokumentumot be kell mutatniuk a vonatkozó jogi eljárások megindításáról, valamint az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerrel szülő rendelet 5. cikke szerinti kötelezettségeknek a tagállam általi be nem tartásáról (amennyiben rendelkezésre állnak). A beadványoknak tartalmazniuk kell az ezen iránymutatás III. mellékletében előírt valamennyi információt.
95. Az EUMSZ 339. cikke és a személyzeti szabályzat 17. cikke értelmében az Unió tisztviselői és alkalmazottai nem fedhetik fel a szolgálati titoktartási kötelezettség hatálya alá tartozó információkat. A Bizottság biztosítani fogja továbbá az (EU) 2019/1937 irányelvben meghatározott szabályok betartását ⁽⁷⁸⁾.
96. Az uniós alapok megosztott irányítás keretében történő végrehajtása során az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerrel szülő rendelet alapján elfogadott intézkedések által érintett tagállamok kötelesek jelentést tenni a Bizottságnak azokról a konkrét lépésekről, amelyeket az érintett uniós alap vagy program végső címzettjei vagy

⁽⁷⁷⁾ Például azokban az esetekben, amikor a nemzeti hatóságok indokolatlanul késleltetik a kedvezményezett jogi lépéseire adott válaszukat/határozatukat.

⁽⁷⁸⁾ A következő weboldalon további információk találhatók arról, hogy a Bizottság miként kezeli a bejelentéseket: https://ec.europa.eu/info/about-european-commission/contact/problems-and-complaints/complaints-about-breaches-eu-law/how-make-complaint-eu-level_hu

kedvezményezettjei felé fennálló fizetési kötelezettségeik teljesítése érdekében tettek. A jelentéstételnek ki kell terjednie a megfelelésre vonatkozó információkra és bizonyítékokra (pl. a vonatkozó számviteli nyilvántartásokra és igazoló dokumentumokra), és azt az intézkedések elfogadásától háromhavonta meg kell ismételni ⁽⁷⁹⁾.

97. Az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet 5. cikkének (2) bekezdésében előírt jelentéstétel, valamint az érintett tagállam által benyújtott bármely más bizonyíték vagy – többek között a végső címzettektől vagy kedvezményezettektől kapott információk révén – összegyűjtött egyéb információk alapján a Bizottság ellenőrizni fogja, hogy teljesültek-e az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet és a megosztott irányítás keretében történő finanszírozás végrehajtásával kapcsolatos, más alkalmazandó uniós jog alapján a végső címzettek vagy kedvezményezettek felé fennálló fizetési kötelezettségek. Szükség esetén minden tőle telhetőt megtesz annak biztosítása érdekében, hogy a kormányzati szervektől vagy tagállamoktól esedékes összegeket ténylegesen kifizessék a végső címzettek vagy kedvezményezettek részére, a vonatkozó ágazatspecifikus szabályokkal összhangban. Ez magában foglalhatja például pénzügyi korrekciók alkalmazását az alkalmazandó uniós joggal összhangban ⁽⁸⁰⁾. A Bizottság úgy is határozhat, hogy kötelezettségzegési eljárást indít az érintett tagállammal szemben annak biztosítása érdekében, hogy a tagállam teljesítse a rendelet 5. cikkének (2) bekezdésében foglalt kötelezettségeit. Mielőtt intézkedéseket hozna annak biztosítására, hogy a tagállamok eleget tegyenek a végső címzettek vagy kedvezményezettek felé fennálló fizetési kötelezettségeiknek, a Bizottság biztosítani fogja az érintett tagállam eljárási jogainak tiszteletben tartását.

7. Ezen iránymutatás felülvizsgálata

98. A Bizottság – a jogbiztonság biztosítása mellett – kellő időben felülvizsgálhatja ezt az iránymutatást annak érdekében, hogy figyelembe vegye a gyakorlatában bekövetkezett fejleményeket, az uniós jogszabályok vonatkozó változásait vagy az Európai Unió Bíróságának vonatkozó ítélkezési gyakorlatát. Az iránymutatás felülvizsgálata során a Bizottság konzultációt folytat a tagállamokkal és az Európai Parlamenttel.

⁽⁷⁹⁾ Lásd: az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet 5. cikkének (2) bekezdése és (19) preambulumbekzdése.

⁽⁸⁰⁾ Lásd: az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet (19) preambulumbekzdése.

I. MELLÉKLET

A jogállamiság elveinek megsértése

A jogállamiság elveinek megsértésére engedhetnek következtetni az alábbi példák (az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszeréről szóló rendelet 3. cikke)

a) az igazságszolgáltatás függetlenségének veszélyeztetése. E tekintetben az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszeréről szóló rendelet (10) preambulumbekzdése kimondja, hogy „a bírói függetlenség előfeltételezi különösen azt, hogy az érintett igazságszolgáltatási szerv mind a vonatkozó szabályok alapján, mind pedig a gyakorlatban teljesen autonóm módon gyakorolhatja igazságszolgáltatási feladatkörét anélkül, hogy bármely más szervvel hierarchikus viszonyban állna, vagy annak alárendelt lenne, továbbá anélkül, hogy bárhonnban utasításokat kapna, és ilyen módon védett az olyan külső beavatkozásokkal vagy nyomással szemben, amely veszélyeztetheti tagjai ítélezéskbéli függetlenségét, és befolyásolhatja döntéseiket. A függetlenségi és pártatlansági garanciák olyan szabályok meglétét igénylik – különösen, ami a szerv összetételét, tagjainak kinevezését, azok megbízatásának időtartamát, kizárásának és elmozdításának okait illeti –, amelyek a jogalanyok számára biztosítják minden, az említett szerv külső tényezők általi befolyásolhatóságával, valamint az ütköző érdekek vonatkozásában való semlegességével kapcsolatos jogos kétség kizárását.”

Az Európai Unió Bíróságának ítélezési gyakorlata értelmében „a függetlenség fogalma többek között azt feltételezi, hogy az érintett fórum teljesen autonóm módon gyakorolja bírói feladatkörét anélkül, hogy bármilyen hierarchikus kapcsolatban lenne, vagy bárkinek alá lenne rendelve, és anélkül, hogy bárhonnban utasításokat kapna, így védett az olyan külső beavatkozással vagy nyomással szemben, amely veszélyeztetheti tagjai határozathozatalának függetlenségét, és határozataikat befolyásolhatja.”⁽¹⁾

b) a hatóságok, – többek között a bűnüldöző hatóságok által hozott önkényes vagy jogellenes döntések megelőzésének,

- helyesbítésének vagy szankcionálásának elmulasztása,
- pénzügyi és emberi erőforrásoknak az említett hatóságok megfelelő működését befolyásoló megvonása,
- az összeférhetlenség elkerülése biztosításának elmulasztása.

Az Európai Unió Bíróságának ítélezési gyakorlata szerint „az ilyen helyzetek ugyanis a végrehajtó hatalom önkényességének tilalmára, illetve a hatékony bírói jogvédelemre irányuló elv figyelmen kívül hagyásához vezethetnek”⁽²⁾.

c) a jogorvoslati lehetőségek rendelkezésre állásának és hatékonyságának korlátozása, többek között

- korlátozó eljárási szabályok révén,
- az ítéletek végrehajtásának hiánya révén,
- a jogsértések hatékony kivizsgálásának, büntetőeljárás alá vonásának vagy szankcionálásának korlátozása révén.

A fentiekkel kapcsolatban az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszeréről szóló rendelet (8) és (9) preambulumbekzdése leszögezi:

„(8) A tagállamok csak akkor tudják biztosítani a hatékony és eredményes pénzgazdálkodást, ha a hatóságok a jogszabályoknak megfelelően járnak el, ha a nyomozó és vádhatóságok hatékonyan üldözik a csalás eseteit, többek között az adócsalást, az adókijátszást, a korrupciót, az összeférhetlenséget vagy a jog egyéb megsértését is, és ha a hatóságok – többek között a bűnüldöző hatóságok – önkényes vagy jogellenes döntései alávetettek a független bíróságok és az Európai Unió Bírósága hatékony bírósági felülvizsgálatának.

(9) Az igazságszolgáltatás függetlenségét és pártatlanságát mindig garantálni kell, a nyomozó és vádhatóságoknak pedig képeseknek kell lenniük arra, hogy megfelelően ellássák feladataikat. Az igazságszolgáltatási szerveknek, valamint a nyomozó és vádhatóságoknak elegendő pénzügyi és emberi erőforrással, valamint megfelelő eljárásokkal kell rendelkezniük ahhoz, hogy hatékonyan és a tisztességes eljáráshoz való jog teljes körű tiszteletben tartása mellett járassanak el, a védelemhez való jog tiszteletben tartását is beleértve. A jogerős ítéleteket hatékonyan végre kell hajtani. E feltételekre minimális biztosítékként van szükség a hatóságok olyan jogellenes és önkényes döntései ellen, amelyek sérthetik az Unió pénzügyi érdekeit.”

⁽¹⁾ A Bíróság 2018. február 27-i ítélete, Associação Sindical dos Juizes Portugueses kontra Tribunal de Contas, C-64/16, ECLI:EU:C:2018:117, 44. pont. Lásd többek között: a Bíróság 2019. június 24-i ítélete, Bizottság kontra Lengyel Köztársaság, C-619/18, ECLI:EU:C:2019:531, és 2021. április 20-i ítélete, Republika kontra Il-Prim Ministru, C-896/19, ECLI:EU:C:2021:311.

⁽²⁾ Lásd: a Bíróság 2022. február 16-i ítélete, Magyarország kontra Parlament és Tanács, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, 245. pont és az ott hivatkozott ítélezési gyakorlat.

Példák a hatóságoknál tapasztalt olyan konkrét helyzetekre vagy magatartásokra ⁽³⁾, amelyeket a jogállamiság elveinek megsértése érinthet (az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet 4. cikkének (2) bekezdése)

- a) az uniós költségvetést – beleértve az uniós költségvetés által garantált kölcsönöket és egyéb eszközöket is – végrehajtó hatóságok megfelelő működése, különösen a közbeszerzési eljárások vagy a vissza nem térítendő támogatásokkal kapcsolatos eljárások keretében;
- b) a pénzügyi kontrollt, monitoringot és ellenőrzést végző hatóságok megfelelő működése, valamint a hatékony és átlátható pénzgazdálkodási és elszámoltathatósági rendszerek megfelelő működése – e tekintetben a Bíróság egyértelművé tette, hogy „a »hatékony és átlátható pénzgazdálkodási és elszámoltathatósági rendszerek« kifejezés [...] a »pénzgazdálkodás« fogalmára utal, amelyet maguk a Szerződéses – mindenképp az EUMSZ 310. cikk (5) bekezdése és 317. cikke első bekezdése – tartalmaznak, és amelyet a költségvetési rendelet 2. cikkének 59. pontja a költségvetésnek a gazdaságosság, hatékonyság és eredményesség elvével összhangban történő végrehajtásaként határoz meg. Ami a »pénzügyi elszámoltathatóság« kifejezést illeti, ez mindenképp [az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet] 4. cikke (2) bekezdésének b) pontjában szereplő pénzügyi kontroll, monitoring- és ellenőrzési kötelezettségeket tükrözi, míg a »hatékony és átlátható [...] rendszerek« kifejezés olyan koherens szabályrendszer meglétét jelenti, amely hatékony és átlátható módon biztosítja a fent említett pénzgazdálkodást és elszámoltathatóságot” ⁽⁴⁾.
A Bíróság azt is tisztázta, hogy a „pénzügyi elszámoltathatóság” kifejezés mindenképp az említett 4. cikk (2) bekezdés b) pontban szereplő pénzügyi kontroll, monitoring- és ellenőrzési kötelezettségeket tükrözi, míg „a »hatékony és átlátható [...] rendszerek« kifejezés olyan koherens szabályrendszer meglétét jelenti, amely hatékony és átlátható módon biztosítja a fent említett pénzgazdálkodást és elszámoltathatóságot” ⁽⁵⁾
- c) a nyomozó- és vádhatóságok megfelelő működése az alábbiakkal kapcsolatos nyomozás és vádeljárás során:
- csalás, beleértve az adócsalást is, különösen akkor, ha az ilyen csalás olyan adók – például a hozzáadottérték-adó és a vámok – beszedésének elmulasztásához vezethet, amelyek közvetlenül érintik az Unió célkitűzéseinek eléréséhez és politikai végrehajtásához szükséges forrásokat,
 - korrupció, vagy az uniós költségvetés végrehajtásával vagy az Unió pénzügyi érdekeinek védelmével kapcsolatos uniós jog egyéb megsértése;
- d) az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet 4. cikke (2) bekezdésének a), b) és c) pontjában említett hatóságok intézkedéseinek vagy mulasztásainak független bíróságok általi hatékony bírósági felülvizsgálata;
Az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet (9) preambulumbekkezdése leszögezi különösen, hogy „az igazságszolgáltatási szerveknek, valamint a nyomozó és vádhatóságoknak elegendő pénzügyi és emberi erőforrással, valamint megfelelő eljárásokkal kell rendelkezniük ahhoz, hogy hatékonyan és a tisztességes eljáráshoz való jog teljes körű tiszteletben tartása mellett járassanak el, a védelemhez való jog tiszteletben tartását is beleértve. A jogerős ítéleteket hatékonyan végre kell hajtani. E feltételekre minimális biztosítékként van szükség a hatóságok olyan jogellenes és önkényes döntései ellen, amelyek sérthetik az Unió pénzügyi érdekeit.”
- e) az uniós költségvetés végrehajtását vagy az Unió pénzügyi érdekeinek védelmét érintő csalásnak – többek között adócsalásnak –, korrupciónak vagy az uniós jog ezzel összefüggő egyéb megsértésének megelőzése és szankcionálása, valamint a nemzeti bíróságok vagy a közigazgatási hatóságok által hatékony és visszatartó erejű szankciók kiszabása a címzettekkel szemben;
- f) a jogosulatlanul kifizetett összegek visszafizettetése;
- g) az Európai Csalás Elleni Hivatallal (OLAF) és – az érintett tagállam részvételétől függően – az Európai Ügyészséggel (EPPO) folytatott hatékony és kellő időben történő együttműködés a nyomozásaik vagy a vádeljárásaik során az alkalmazandó uniós jogi aktusok szerint a lojális együttműködés elvével összhangban;

⁽³⁾ Ezek a példák csupán tájékoztató jellegűek, mivel az uniós költségvetéssel való hatékony és eredményes pénzgazdálkodás vagy az Unió pénzügyi érdekeinek védelme szempontjából releváns egyéb helyzetek vagy hatósági magatartások is tartozhatnak az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet hatálya alá (vö. a 4. cikk (2) bekezdésének h) pontjával).

⁽⁴⁾ Lásd: a Bíróság 2022. február 16-i ítélete, Lengyelország kontra Parlament és Tanács, C-157/21, ECLI:EU:C:2022:98, 333. pont.

⁽⁵⁾ Lásd: a Bíróság 2022. február 16-i ítélete, Lengyelország kontra Parlament és Tanács, C-157/21, ECLI:EU:C:2022:98, 333. pont.

II. MELLÉKLET

A jogállamiság elvének az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet szerinti, feltételezett megsértéséről szóló bejelentésben feltüntetendő elemek

A bejelentőknek az alábbi adatokat kell megadniuk, amikor kapcsolatba lépnek a Bizottsággal a jogállamiság elvének az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet szerinti feltételezett megsértése miatt:

- Név és kapcsolattartási adatok ⁽¹⁾;
- Arra vonatkozó információk, hogy a bejelentő feltételezése szerint hogyan sérültek a jogállamiság elvei (beleértve azt is, hogy a hatóságok mely intézkedései vagy mulasztásai azok, amelyek a bejelentő feltételezése szerint sértik a jogállamiság elveit), és a releváns bizonyítékok;
- Arra vonatkozó információk, hogy a feltételezett jogsértés milyen módon releváns az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet szempontjából (annak leírása, hogy az milyen módon érinti kellően közvetlenül az Unió költségvetését vagy pénzügyi érdekeit, vagy milyen módon áll fenn ennek komoly kockázata) és a releváns bizonyítékok;
- Azoknak az igazoló dokumentumoknak a listája, amelyeket a bejelentő kérésre meg tud küldeni a Bizottságnak.

A feltételrendszerről szóló rendelet alkalmazása szempontjából releváns információk benyújtásának megkönnyítése, valamint annak biztosítása érdekében, hogy a Bizottság releváns és strukturált információkat kapjon, a https://ec.europa.eu/info/strategy/eu-budget/protection-eu-budget/rule-law-conditionality-regulation_huonlapon található formanyomtatványt lehet használni.

⁽¹⁾ A bejelentők személyazonossága és az általuk benyújtott információk csak előzetes beleegyezésükkel hozhatók az érintett tagállam tudomására, és az információközlésnek összhangban kell állnia többek között a természetes személyeknek a személyes adatok uniós intézmények, szervek, hivatalok és ügynökségek általi kezelése tekintetében való védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 45/2001/EK rendelet és az 1247/2002/EK határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2018. október 23-i (EU) 2018/1725 európai parlamenti és a tanácsi rendelettel.

EURÓPAI BIZOTTSÁG

Bejelentés – A jogállamiság elveinek az Unió költségvetését vagy pénzügyi érdekeit érintő megsértése

Az uniós költségvetés védelmét szolgáló általános feltételrendszerrel szóló (EU, Euratom) 2020/2092 rendelet (az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerrel szóló rendelet).

Ezen a formanyomtatványon lehet bejelenteni az Európai Bizottság számára a jogállamiság elveinek valamely tagállamban történő olyan megsértését, amely kifejezetten és kellően közvetlenül érinti az uniós költségvetéssel való hatékony és eredményes pénzgazdálkodást vagy az Unió pénzügyi érdekeinek védelmét, vagy komolyan fennáll ennek kockázata.

Ha a jogállamisággal kapcsolatos bármely egyéb panaszról szeretne értesítést küldeni az Európai Bizottságnak, kérjük, ne ezt, hanem a https://ec.europa.eu/assets/sg/report-a-breach/complaints_hu/ címen elérhető panaszbejelentő űrlapot használja.

A * jelzéssel ellátott mezők kitöltése kötelező. Kérjük, törekedjen a tömörségre. Szükség esetén külön lapot is felhasználhat mondanivalója megfogalmazásához.

1. Személyazonosító és elérhetőségi adatok

	Bejelentő*	Az Ön képviselője (ha van)
Megszólítás* Úr/Asszony		
Utónév*		
Vezetéknév*		
Szervezet:		
Cím*		
Település*		
Irányítószám*		
Ország*		
Telefonszám		
E-mail		
Nyelv*		
Önnek vagy a képviselőjének küldjük az írásos megkereséseinket?*	☐	☐

2. A jogállamiság elveinek milyen megsértését kívánja bejelenteni?

az igazságszolgáltatás függetlenségének veszélyeztetése	☐
a hatóságok, – többek között a bűnüldöző hatóságok által hozott önkényes vagy jogellenes döntések megelőzésének, korrigálásának vagy szankcionálásának elmulasztása, ideértve a pénzügyi és emberi erőforrásoknak az említett hatóságok megfelelő működését befolyásoló megvonását is	☐
az összeférhetetlenség elkerülése biztosításának elmulasztása	☐

a jogorvoslati lehetőségek rendelkezésre állásának és hatékonyságának korlátozása, többek között korlátozó eljárási szabályok révén és az ítéletek végrehajtásának hiánya révén	☐
a jogsértések hatékony kivizsgálásának, büntetőeljárás alá vonásának vagy szankcionálásának korlátozása	☐
egyéb	Kérjük, részletezze.

3. Ön szerint mit érint a jogállamiság elveinek a fenti 2. pontban említett feltételezett megsértése?*

(Több válasz is lehetséges.)

az uniós költségvetést – beleértve az uniós költségvetés által garantált kölcsönöket és egyéb eszközöket is – végrehajtó hatóságok megfelelő működése, különösen a közbeszerzési eljárások vagy a vissza nem térítendő támogatásokkal kapcsolatos eljárások keretében	☐
a pénzügyi kontrollt, monitoringot és ellenőrzést végző hatóságok megfelelő működése, valamint a hatékony és átlátható pénzgazdálkodási és elszámoltathatósági rendszerek megfelelő működése	☐
a nyomozó és a vádhatóságok megfelelő működése az uniós költségvetés végrehajtását vagy az Unió pénzügyi érdekeinek védelmét érintő csalással – többek között adócsalással –, korrupcióval vagy az uniós jog ezzel összefüggő egyéb megsértésével kapcsolatos nyomozás és vádeljárás során	☐
a fent említett hatóságok intézkedéseinek vagy mulasztásainak független bíróságok általi hatékony felülvizsgálata	☐
az uniós költségvetés végrehajtását vagy az Unió pénzügyi érdekeinek védelmét érintő csalásnak – többek között adócsalásnak –, korrupciónak vagy az uniós jog ezzel összefüggő egyéb megsértésének megelőzése és szankcionálása, valamint hatékony és visszatartó erejű szankciók kiszabása a nemzeti bíróságok vagy a közigazgatási hatóságok által a címzettekkel szemben	☐
a jogosulatlanul kifizetett összegek visszafizettetése	☐
az OLAF-fal folytatott hatékony és kellő időben történő együttműködés a nyomozások vagy a vádeljárások során, az alkalmazandó uniós jogi aktusok szerint, a lojális együttműködés elvével összhangban	☐
az érintett tagállam részvételétől függően az Európai Ügyészséggel folytatott hatékony és kellő időben történő együttműködés a nyomozások vagy a vádeljárások során, az alkalmazandó uniós jogi aktusok szerint, a lojális együttműködés elvével összhangban	☐
a hatóságoknál tapasztalt egyéb, az uniós költségvetéssel való hatékony és eredményes pénzgazdálkodás vagy az Unió pénzügyi érdekeinek védelme szempontjából releváns helyzetek vagy magatartások	☐

4. Ön szerint mely nemzeti intézkedés(ek) vagy gyakorlat(ok) tekinthető(k) a jogállamiság elvei megsértésének az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerrel szülő rendelet értelmében, és miért?*

5. **Ismertesse a problémát a tények és a bejelentés indokainak megadásával* (legfeljebb 10 000 karakter terjedelemben):**

6. **Milyen módon érinti a jogállamiság elveinek megsértése kellően közvetlen módon az uniós költségvetéssel való hatékony és eredményes pénzgazdálkodást vagy az Unió pénzügyi érdekeinek védelmét, illetve miként áll fenn ennek komoly kockázata?**

6.1. Hogyan érinti a releváns elvek megsértése az uniós költségvetéssel való hatékony és eredményes pénzgazdálkodást vagy az Unió pénzügyi érdekeinek védelmét, illetve miként áll fenn ennek komoly kockázata?

6.2. A releváns elvek egyedi esetben történő, vagy rendszerszintű megsértéséről van-e szó? Kérjük, részletezze.

6.3. Jelentkezett-e már az uniós költségvetéssel való hatékony és eredményes pénzgazdálkodásra vagy az Unió pénzügyi érdekeinek védelmére gyakorolt hatás?

Ha igen, kérjük, fejtse ki, hogyan?

Ha nem, kérjük, fejtse ki, miért áll fenn komoly kockázat az uniós költségvetéssel való hatékony és eredményes pénzgazdálkodásra vagy az Unió pénzügyi érdekeinek védelmére nézve:

Kérjük, ismertesse, milyen kellően közvetlen kapcsolat van a releváns elvek feltételezett megsértése és az uniós költségvetéssel való hatékony és eredményes pénzgazdálkodást vagy az Unió pénzügyi érdekeinek védelmét érő hatások vagy ezek kockázata között.

7. **A probléma megoldása érdekében tett eddigi lépések***

Tett-e már lépéseket az érintett országban a probléma megoldása érdekében?*

HA IGEN, az: közigazgatási. jogi/igazságügyi lépés volt-e?

7.1 Kérjük, ismertesse: a) mely szerv/hatóság/bíróság járt el, és annak eredményeként milyen döntés született; b) milyen egyéb intézkedésre került sor az Ön tudomása szerint.

7.2 Rendezte-e a kérdéses szerv/hatóság/bíróság az Ön bejelentésének tárgyát képező problémát, vagy ez még folyamatban van? Ha az eljárás még folyamatban van, mikorra várható döntés az ügyben?*

HA NEM, kérjük jelölje meg a megfelelő okot:

- Az adott ügyben már folyamatban van egy másik eljárás valamelyik nemzeti vagy uniós bíróság előtt
- Nincs korrekciós lehetőség erre a problémára
- Létezik korrekciós lehetőség, de alkalmazása túl költséges, vagy túl hosszadalmas lenne
- A fellépésre rendelkezésre álló határidő letelt
- Kereshetőségi jog (bíróság előtti keresetindítási jogosultság) hiánya – kérjük, tüntesse fel, miért:

- Nem tudok jogi segítséget igénybe venni / Nincs ügyvédem
- Nem tudom, milyen korrekciós lehetőségek léteznek a probléma megoldása érdekében
- Egyéb – kérjük, fejtse ki válaszát

8. **Ha Ön az ügyben már fordult segítségért valamelyik, ilyen jellegű problémákkal foglalkozó uniós intézményhez, kérjük, adja meg, milyen hivatkozási számon iktatták az Ön aktáját/levelét:**

- Az Európai Parlamenthez intézett beadvány – Hiv. sz.:
- Az Európai Bizottsághoz intézett beadvány – Hiv. sz.:
- Az Európai Ombudsmanhoz intézett beadvány – Hiv. sz.:
- Egyéb – kérjük, nevezze meg, melyik intézményhez/szervhez fordult (pl. SOLVIT, FIN-Net, Európai Fogyasztói Központ), és adja meg, milyen hivatkozási számon iktatták a bejelentését

9. **Kérjük, sorolja fel azokat az igazoló dokumentumokat, amelyeket kérésre meg tud küldeni a Bizottságnak.**

 Kérjük, hogy ebben a szakaszban ne csatoljon semmilyen dokumentumot.

10. Személyes adatok*

Felhatalmazza-e a Bizottságot, hogy az információcsere során felfedje az Ön személyazonosságát azon hatóságok előtt, amelyek kapcsán Ön bejelentést tett?

Igen Nem

 Válasza nem befolyásolja az Ön által tett bejelentés kezelésének módját. Egyes esetekben azonban megkönnyítheti számunkra bejelentésének feldolgozását, ha felfedhetjük a személyazonosságát az érintett hatóságok előtt.

III. MELLÉKLET

Azok az elemek, amelyeknek szerepelniük kell az uniós finanszírozás kedvezményezettjeitől/végső címzettjeitől származó információk között

Főszabály szerint a következő elemeknek kell szerepelniük a kedvezményezettek vagy a végső címzettek által az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet 5. cikke (2) bekezdésének lehetséges megsértésével kapcsolatban a Bizottságnak benyújtott információk között:

- Név és kapcsolattartási adatok ⁽¹⁾;
- Az érintett programra/alapra vonatkozó információk;
- Az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszerről szóló rendelet 5. cikke (2) bekezdésének feltételezett megsértésére vonatkozó információk;
- Igazoló dokumentumok (beleértve az arra vonatkozó bizonyítékot, hogy az érintett végső címzett vagy kedvezményezett hivatalos panaszt nyújtott be az érintett tagállam illetékes hatóságához, valamint a panasztétel eredményével kapcsolatos bármely információt és dokumentumot, amennyiben rendelkezésre áll).

⁽¹⁾ A bejelentők személyazonossága és az általuk benyújtott információk csak előzetes beleegyezésükkel hozhatók az érintett tagállam tudomására, és az információközlésnek összhangban kell állnia többek között a természetes személyeknek a személyes adatok uniós intézmények, szervek, hivatalok és ügynökségek általi kezelése tekintetében való védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 45/2001/EK rendelet és az 1247/2002/EK határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2018. október 23-i (EU) 2018/1725 európai parlamenti és a tanácsi rendelettel.